

Til
Planklagenævnet
Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Klagen er indgivet via klageportalen.

Dato:
05-09-2023

j.nr.:
13-32848-lf

Sekretær:
Mia Madsen/lf
Direkte tlf. 96318803
mi@96318800.dk

Klage angående planvedtagelserne – Udvidelse af Aarhus Havn

Hermed indgives en klage på vegne af **Foreningen Beskyt havmiljøet i Danmark, Foreningen Det Fælles Bedste og Danmarks Sportsfiskerforbund** vedr. Aarhus Kommunes vedtagelse af **kommuneplantillæg nr. 110** (Bilag 1) og **lokalplan nr. 1163** (Bilag 2). Planområdet er afbilledet således i lokalplan 1163:

Advokat (H) Tage Kragbak – Advokat (H) Julia Jensen – Advokat ph.d. (-jur.) Louise Faber
Advokat Malthe Mondrup – Advokat Christian Rye – EU-advokat Sigitas Šlakaitis
Gabels Torv 5, 9000 Aalborg ▪ Telefon 9631 8800 ▪ www.eurojuris-aalborg.dk

Eurojuris Aalborg Advokatfirma A/S – CVR-nr. 30568346

Klientkonto i Sparekassen Danmark: 9070 – 6752 258439

Klagen omfatter tillige den til planerne hørende **Miljørapport** (Bilag 3). Miljørapporten er udarbejdet af Teknik og Miljø, Plan i samarbejde med COWI A/S. Det fremgår af Miljørapportens tekst, at denne bygger på Miljøkonsekvensrapporten, idet der i vidt omfang henvises til oplysninger, der indgår i Miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af COWI A/S for Aarhus Havn. **Miljøkonsekvensrapporten** medsendes derfor som Bilag 4. Såvel Miljørapport som Miljøkonsekvensrapport omfatter miljøvurderinger vedr. et område, afbilledet således i miljørapporten:

Formålet med Lokalplan 1163 og Kommuneplantillæg nr. 110 er at muliggøre anvendelsen af et areal som i dag er søterritorium til havneaktiviteter og produktionsvirksomheder med havneformål.

Lokalplan 1163 fastlægger områdets anvendelse til havneaktiviteter og produktionserhverv med havneformål, herunder produktions-, transport- og logistikerhverv. Planerne giver mulighed for at opføre byggeri og anlæg til havnedrift på et ca. 105 ha nyt indvundet land, som på nuværende tidspunkt er en del af søterritoriet. Det fremgår af Miljørapporten, at Kommuneplantillægget og lokalplanen først træder i kraft, når søterritoriet er indvundet til landjord.

Selve opfyldningen oplyses som reguleret af en miljøgodkendelse og en §25-tilladelse til projektet.

Det er uklart, om den sideløbende proces, der er omfattet af miljøvurderingslovens regler om projekter, skal afsluttes som en "fælles procedure" eller en "samordnet procedure" efter miljøvurderingsbekendtgørelsen, men det kan konstateres, at projektet for så vidt at angår landindvindingen er omfattet af Trafikstyrelsens kompetencer, mens landdelen er omfattet af Aarhus Kommunes kompetencer. Projektet er ikke omfattet af klagen til planklagenævnet, men til orientering kan oplyses, at der

tillige er indleveret en klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet vedr. Aarhus Kommunes samtidige vedtagelse af VVM-tilladelsens for så vidt angår tilladelsens landdel.

Klagens overordnede anbringender

Det gøres af de klageberettigede foreninger gældende, at planvedtagelsen er behæftet med væsentlige retlige mangler, der bør medføre, at Planklagenævnet tilsidesætter planvedtagelsen som ugyldig.

Helt overordnet gøres gældende,

at vedtagelsen af henholdsvis kommuneplantillæg nr. 110 og Lokalplan 1163 er i strid med planloven og miljøvurderingslovens bestemmelser om SMV og plan-habitatbekendtgørelsen.

Ugyldighedsgrundene, der behandles indledende i klagen under henvisning til den korte klagefrist, knytter sig til en række retlige mangler. Der tages forbehold for at uddybe de retlige mangler i supplerende skrivelser, indenfor den overordnede ramme for klagen.

Klagefristens iagttagelse

De vedtagne planer og klagevejledning er **offentliggjort torsdag den 10. august 2023** med klagefrist til nævnet på 4 uger (Bilag 25). Klagefristen udløber torsdag den 7/9-2023. Klagen er indgivet inden fristens udløb, og dermed indleveret rettidigt.

Klageberettigelse

Klagen indgives på vegne af

- 1) **Foreningen Beskyt havmiljøet i Danmark**, CVR 42797987
Strandvejen 126A, 8000 Aarhus C.
Foreningen har godt 200 betalende medlemmer og hertil 300 ikke betalende medlemmer.
Kontaktperson Svend Erik Kristensen, email sek@beskytaarhusbugten.nu,
Hjemmeside: beskythavmiljoet.dk.
- 2) **Foreningen Det Fælles Bedste**, CVR 4094 2009
Gammel Kirkevej 128, 8530 Hjortshøj.
Foreningen har 127 betalende medlemmer og 132 ikke betalende medlemmer.
Kontaktperson Niels Aagaard, email niels@detfaellesbedste.dk
Hjemmeside: detfaellesbedste.dk.
- 3) **Danmarks Sportsfiskerforbund**, CVR 37099015
Skyttevej 5, 7182 Bredsten.
Foreningen har mere end 18.800 betalende medlemmer.
Kontaktperson Arne bager, email: kabager@mail.dk.
Hjemmeside: sportsfiskeren.dk

Klagen er således indgivet af de tre foreninger i fællesskab.

Alle har landsdækkende formål og aktiviteter, og er klageberettigede i medfør af planlovens § 59, stk. 2, og miljøvurderingslovens § 50, stk. 1. Foreningerne har dertil en væsentlig retlig interesse i det lokalområde, som planerne angår, og har været aktivt deltagende i vedtagelsesprocessen for projektet både ved afgivelse af høringssvar, foretræde for kommunalbestyrelsen og i den offentlige debat.

Vedtægter medsendes som bilag 6-8. Dokumentation for betalende medlemmer medsendes i anonymiseret form for Foreningen Beskyt havmiljøet i Danmark og foreningen Det Fælles Bedste uden angivelse af bilagsnummer.

1. Retlige mangler, jf. miljøvurderingsloven

Det gøres af de klageberettigede foreninger gældende, at vedtagelsen af begge plangrundlag er behæftet med væsentlige retlige mangler i forhold til de regler, der er indeholdt i miljøvurderingsloven, der bør medføre, at Planklagenævnet tilsidesætter planvedtagelsen som ugyldig.

1.1. Utilstrækkelig høring af berørte myndigheder

Det gøres gældende,

At miljøvurderingslovens § 31 er tilsidesat, idet Aarhus Kommunen ikke har udpeget alle de myndigheder, der kan forventes at blive berørt af planen, programmet eller projektet, jf. miljøvurderingslovens § 5, stk. 1, nr. 2. Kommunen mangler blandt andet at høre en række berørte styrelser, Region Midtjylland og Aarhus Politi.

Det fremgår af lokalplanens afsnit om Miljørapport (planens side 165) miljørapportens side 11, om afgrænsningen af miljørapportens indhold og omfang, at

”Beslutningen om, at der skal udarbejdes en miljøvurdering og hvilke emner der skal medtages, er foretaget i den forudgående planproces ud fra en screening af lokalplanudkastet og en høring af berørte myndigheder.”

Høringen af de berørte myndigheder er sket i december 2019 – januar 2020. Det oplyses, at Aarhus Kommune har vurderet, at høringen og afgrænsningsudtalelsen, også kan anvendes for miljørapporten for planerne, og at denne skulle være indeholdt i det offentliggjorte materiale. På tidspunktet for klages indgivelse er det ikke lykkedes at lokalisere afgrænsningsudtalelsen.

Afgrænsningen af miljøkonsekvensrapporten, som altså også er anvendt som afgrænsning af miljørapportens indhold, angives som fremkommet på baggrund af høring af de berørte myndigheder. Som berørte myndigheder nævnes

”Arbejdstilsynet, Beredskabsstyrelsen, Sikkerhedsstyrelsen og Justitsministeriet, Søfartsstyrelsen, Kystdirektoratet, Miljøstyrelsen og Østjyllands Brandvæsen.”

Det fremgår videre, at bemærkningerne skulle være indarbejdet i afgrænsningsnotatet og i miljøkonsekvensrapporten, men at de ikke er *”relevante i forhold til miljøvurdering af planerne”*. Dette bestrides fra klagers side. Afgrænsningsudtalelsen er naturligvis relevante også for miljørapportens indhold, når denne beror på Miljøkonsekvensrapportens oplysninger.

I forhold til SMV-direktivet fremgår definitionen på berørte myndigheder af artikel 6, stk. 1. Her omfattes såvel myndigheder med specifikt miljøansvar som myndigheder med lokale eller regionale kompetencer, som berørte. Berørt kan opstå på grund af myndighedens rolle som den myndighed, der skal godkende eller give samtykke, tilladelse, godkendelse eller dispensation. Med andre ord er en berørt myndighed, en myndighed som har tilsyn eller som kan forventes at skulle træffe afgørelse vedr. et givent forhold indenfor planområdet ved planens realisering i konkrete projekter indenfor sine rammer.

1.1.2 Diverse berørte styrelser

Det fremgår, at Kystdirektoratet er hørt, men ikke at **Naturstyrelsen** er hørt. Det er imidlertid naturstyrelsen, der varetager opgaverne indenfor naturforvaltning og varetager kompetencerne efter naturbeskyttelsesloven, miljømålsloven og beredskabslovens regler. Der er tale om en berørt myndighed, der burde have været hørt.

Fiskeristyrelsen må anses som en berørt myndighed. Fiskeristyrelsen har dels myndighedskontrollen af det erhvervsmæssige fiskeri. Kontrollen foregår som fysisk kontrol af fartøjer til søs under fiskeri, kontrol i havn ved landing og transport samt kontrol af partier af fisk hos opkøbere. Ud over den fysiske kontrol foretager Fiskeristyrelsen administrativ kontrol af afregninger fra fartøjer og opkøbere. Styrelsen overvåger også fartøjernes aktivitet via et satellitbaseret system, hvor der fra fartøjet sendes oplysninger til Fiskeristyrelsen om position, kurs og fart.

Det fremgår tillige af Miljørapporten, at lystfiskeriet påvirkes. Således anføres side 12:

”Stien langs Østhavnsvej benyttes i dag både rekreativt – herunder som adgang til fiske- og udsigtspladser – og som trafiksti. Med planernes realisering vil der ikke længere være adgang til fiske- eller udsigtspladser, hvorved den rekreative brug må forventes at blive mindre.”

Videre anføres side 13:

”Havneudvidelsen vil mindske mulighederne for jollefiskeri og lystsejls nær Marselisborg Lystbådehavn og forøge længden af sejlturen ud i Aarhus Bugten. Der vil blive etableret en åbning i molen for småbåde mv. og adgangen til et område med mindre bølgeuro bag ydermolen kan give nye muligheder for bl.a. kajakraere, robåde mv.”

Energistyrelsen forvalter energi, forsyning og klimatiltag i Danmark. Styrelsens ansvarsområder er blandt andet CO2-kvoter, el, energi og klimapolitik, transport, vand og affald. Det kan ikke afvises af Energistyrelsen, kan være en berørt myndighed.

Herunder over må **bolig- og planstyrelsen** kunne anses som en berørt myndighed, idet styrelsen varetager de kompetencer, der følger af planloven. Det indebærer blandt andet, at ministeriet har en central rolle i forhold til at styre den kommunale varetagelse af klimatilpasningsopgaver.

Derudover er Aarhus Havn en NATO-havn, hvorfra der foregår jo lufttransport med vandflyver. Luftfartsmyndighederne, forsvaret/Søværnet forekommer også at være berørt myndighed, ligesom Slots- og Kulturstyrelsen ift. Marselisborg slot

1.1.3. Region Midtjylland er en berørt myndighed

Region Midtjylland har blandt andet ansvar for jord, råstoffer, klima, infrastruktur. I forhold til råstoffer, behandler regionen ansøgninger om at indvinde og tilførelse af jord. Det er også region Midtjylland, der giver tilladelse til råstof indvinding af sand. Det fremgår af miljørapporten, at der påtænkes indvundet 4.000.000 m³ sand, og at landindvindingen skal ske ved tilførelse af jord. Region Midtjylland er myndighed i forhold til jordtip. På tidspunktet for miljørapportens udarbejdelse forudsættes de nævnte 4.3 mio. m³ hentet på søterritoriet syd for Hjelm, hvor er staten myndighed, men det kan ikke udelukkes at der skal anvendes råstoffer, hvor Region Midtjylland er myndighed.

1.1.4. Aarhus Politi er en berørt myndighed

Aarhus Politi må også anses som en berørt myndighed omkring trafikafviklingen og trafikikkerheden. Det fremgår af Miljørapporten at planerne medfører øget trafik og en række trafikale beslutninger. Det fremgår således af Miljørapporten:

"Øgede havneaktiviteter vil betyde øget trafik. Både internt på havneområderne og i en radius på det øvrige vejnet. Øget trafik kan både påvirke den generelle fremkommelighed på vejnettet, men også forårsage øget trafikstøj, som kan påvirke boligerne langs vejene. Lokalplanen indeholder desuden mulighed for at etablere en jernbane til godstransport, som vil tilføje momentant støj." (Side 12)

I miljøkonsekvensrapporten for Yderhavnen er det vurderet, at trafikken til og fra Yderhavnen vil tegne sig for 20% af den samlede vækst i trafikken på Marselis Boulevard. Det er en stor vækst på en i forvejen meget trafikeret vej, men med sommerens udmelding om at staten overtager ansvaret for vejforbindelsen og at anlægsarbejdet startes i 2025, forventes det at den nye tunnel er etableret i god tid før de nye havnearealer skal anvendes til erhvervsformål. Etableringen af tunnelen vil betyde en forøgelse af kapaciteten og en reduktion i de langsigtede gener for naboerne til Marselisboulevard." (Side 13)

"De primære veje, som bærer trafikken til og fra Yderhavnen, er i forvejen stærkt trafikerede, så det i praksis kun er muligt at krydse disse veje i de signalregulerede kryds. Derfor vil det for oplevelsen af disse veje som en barriere for fodgængere ikke have nogen praktisk konsekvens, at trafikken øges." (Side 13)

"Gennem lokalplanen er der fastsat bestemmelser som sikrer, at bløde trafikanter færdes i eget tracé langs vejene og at krydsning mellem cykelsti og vej signalreguleres. Begge bestemmelser øger trafikikkerheden." (side 15 om et afværgetiltag)

1.3. Inhabiliter

Det gøres gældende,

At Aarhus Kommune har anvendt samme myndighedsrådgiver ved udarbejdelse af miljørapporten som bygherre, og herved ikke har sikret en passende adskillelse mellem uforenelige funktioner i forbindelse med udførelsen af opgaver og beføjelser som berørt myndighed i forhold til udarbejdelsen af miljøvurderingen, jf. miljøvurderingslovens § 40, stk. 2 (inhabiliter).

Miljørapporten er udarbejdet af Teknik og Miljø, Plan i samarbejde med COWI A/S. Det fremgår af Miljørapportens tekst, at denne bygger på Miljøkonsekvensrapporten, idet der i vidt omfang henvises til oplysninger, der indgår i Miljøkonsekvensrapporten.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af COWI A/S for Aarhus Havn. Det er Aarhus Havn, der er bygherre på projektet. Såvel Miljørapport som Miljøkonsekvensrapport omfatter miljøvurderinger vedr. et og samme plan- og projektområde.

Det er altså bygherres rådgiver, COWI A/S, der har leveret en Miljøkonsekvensrapport, som også er anvendt som grundlag for miljørapporten. COWI A/S har således tillige arbejdet som myndighedsrådgiver på miljørapporten.

Aarhus Kommune har således benyttet sig af samme ekstern rådgivning som bygherre til at udarbejde en miljørapport, der reelt udgør en ekstrakt af miljøkonsekvensrapporten. Plan-myndigheden, skal selv foranledige miljørapporten, og er forpligtet til at anvende en anden rådgiver end bygherren til at sikre rapportens kvalitet og en uafhængig vurdering.

Til støtte herfor henvises til Planklagenævnets afgørelse i 22/02446 m.fl.

I sagen var der rejst tvivl om uvildigheden af en habitatkonsekvensvurdering, idet den eksterne rådgiver, der havde udarbejdet vurderingen, var rådgiver for den privat bygherre i sagen såvel som kommunen i sin egenskab af bygherre. Rådgiveren viste sig dog i 22/02446 alligevel ikke at have været myndighedsrådgiver for kommunen i sagen, hvilket kunne konstateres, idet kommunen som myndighed i relation til såvel planprocessen som projektdelen havde entret med to andre rådgivningsvirksomheder, som havde gennemgået den pågældende rådgivningsvirksomheds vurderinger m.v. Følgelig forelå ikke myndighedsinhabiliter i den sag.

Tilsvarende er desværre ikke tilfældet i nærværende sag. COWI A/S er rådgiver for såvel myndighed som bygherre, og har rådgivet om såvel miljørapporten og miljøkonsekvensrapporten. De to rapporter har dertil i vidt omfang sammenfaldende indhold og en række indbyrdes henvisninger.

Der foreligger derfor inhabilitet i forbindelse med miljørapportens frembringelse.

1.2. Miljørapporten indeholder mangelfulde miljøvurderinger

Det gøres gældende,

At Miljørapporten ikke er fyldestgørende, jf. miljøvurderingslovens § 13, i forhold til dens vurderinger om "Befolkningen og mennesker sundhed"

Miljørapporten behandler kun emnerne "*befolkningen og menneskers sundhed*" og "*Landskabelig og visuel vurdering*". Alle andre miljøemner er fravalgt som værende helt uden betydning for planerne. Konklusionen er:

"Realisering af planerne vil få en begrænset betydning for befolkningen og menneskers sundhed men en væsentlig påvirkning på kystlandskabet. Øvrige miljøemner vurderes ikke at blive påvirket væsentligt som følge af planernes realisering." (side 20)

Vurderingen er i forhold til påvirkningen af landskabet:

Side 16: "Samlet ser vurderes planernes realisering derfor at betyde en væsentlig påvirkning på kystlandskabet."

Vurderingen bestrides ikke. De mange grundige høringssvar til kommunen vidner om, at borgerne finder, at planernes realisering har en alt for væsentlig – og uønsket – påvirkning af kystlandskabet.

Vurderingen er i forhold til ”**Befolkningen og menneskers sundhed**” og dets under-emner:

”Samlet set vurderes planernes realisering vil få en begrænset påvirkning på befolkningen og menneskers sundhed.” (side 13)

I forhold til underkategorierne ”Påvirkning på befolkningens adgang til og brug af de rekreative værdier; søsporten og de rekreative værdier på land”, konkluderes

”at påvirkningen ikke er væsentlig”. (side 15)

Vurderingen er foretaget forkert, og mangler objektiv og saglig begrundelse.

Det burde have været konkluderet, at planerne har en væsentlig miljøpåvirkning i forhold til emnet. Til støtte herfor henvises til følgende vurderinger i miljørapporten:

*”Med planernes realisering **vil der ikke længere være adgang til fiske- eller udsigtspladser**, hvorved den rekreative brug må forventes at blive mindre.”*

*”Havneudvidelsen vil **mindske mulighederne** for jollefiskeri og lystsejls nær Marselisborg Lystbådehavn og **forøge længden** af sejlturen ud i Aarhus Bugten.”*

*” Realisering af planerne vil **permanent ændre udsigten** fra de rekreative områder langs kysten”,*

*”I miljøkonsekvensrapporten for Yderhavnen er det vurderet, at trafikken til og fra Yderhavnen vil tegne sig for 20% af den samlede vækst i trafikken på Marselis Boulevard. Det er **en stor vækst** på en i forvejen meget trafikeret vej.”*

*”I miljøkonsekvensrapporten er der desuden foretaget en vurdering af påvirkningen på luftkvaliteten som følge af den samlede havneudvikling. Aktiviteterne i den nye containerterminal, øvrige nye virksomheder på Yderhavnen og trafik **vil medføre en øget påvirkning af luftkvaliteten lokalt på selve havneområdet, men også langs de primære indfaldsveje.**”*

I vurderingen er for at undgå konklusionen inddraget en række kompenseringer, subjektive forbehold og postulater om mulige fremtidige forhold, der anvendes som begrundelse for at den væsentlige påvirkning, der er anført forinden, alligevel ikke er væsentligt.

Eksempelvis anføres subjektive forhold som den enkelte persons opfattelse af de berørte forhold, som en afvisning af, at påvirkningen er væsentlig. Mulige fremtidige emissionskrav og mulig gennemførelse af et statsligt projekt om anlæg af en tunnel (Marselis-tunnelen) anvendes også som begrundelse for, at det, der måtte anses væsentligt i sig selv, ikke vil være det i lyset af de fremtidige mulige (også væsentlige) ændringer.

1.3. Miljørapportens mangler væsentlige oplysninger

Det gøres gældende,

At den foretagne miljøvurdering ikke er tilstrækkelig set i forhold til planens detaljeringsniveau, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, jf. miljøvurderingslovens bilag 4, navnlig litra c) til litra g).

Det følge af miljøvurderingslovens § 13 at en fyldestgørende miljøvurdering skal gennemføres inden den endelige vedtagelse af en plan, og på et tilstrækkeligt højt detaljeringsniveau i forhold til de oplysninger, der fremgår af miljøvurderingslovens bilag 4, litra c) til litra g).

SMV-direktivets bilag I, der er implementeret i miljøvurderingslovens bilag 4, fastslår i litra a) til j), fastlægger hvilke oplysninger, der skal fremlægges i miljørapporten. De 10 litraer i bilaget omhandler et bredt spektrum af spørgsmål, som skal behandles, idet hvert enkelt punkt i sig selv er vigtigt.

Det fremgår af EU-kommissionens vejledning om miljørapporter under 5.19 at

”Alle punkter skal undersøges i lyset af kravene i artikel 5.”

Miljørapporten mangler dermed de oplysninger, der fremgår af Miljøvurderingslovens bilag 4, litra c) til g), og også en vurdering af deres indbyrdes samspil.

- c) miljøforholdene i områder, der kan blive væsentligt berørt
- d) ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF
- e) de miljøbeskyttelses mål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet, og hvordan der under udarbejdelsen af den/det er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn
- f) den sandsynlige væsentlige indvirkning (1) på miljøet, herunder på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer.
- g) planlagte foranstaltninger for at undgå, begrænse og så vidt muligt opveje enhver eventuel væsentlig negativ indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse.

Dertil fremgår af indstillingen fra teknik og Miljø vedr. VVM-tilladelsen den 31/3-2023 (se Bilag 26, afsnit 3), at

”Der er den 8. februar 2023 indgået et politisk forlig mellem Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre og SF – ”Marselisborg-Mols-modellen”.

Med forliget giver partierne opbakning til en etape-opdelt havneudvidelse på 43 ha., naturområdet Aarhus BlueLine, samt en ny, men reduceret ydermole (sammenlignet med det ansøgte projekt), samt sikring af sigtelinjer mod Mols. Dermed reduceres det samlede havneareal med 21 ha. på land og 21 ha. søterritorium ift. det ansøgte.

Med forliget stilles der desuden krav om klimakompenserende tiltag som for eksempel etablering af en solcelleø bag Ydermolen, solceller på havnens tage i forbindelse med en dryport, samt etablering af landstrøm, mv. Dette er således med til at understøtte kommunens øvrige indsatser og ambitioner i klimastrategien og klimaplanen om at blive et CO₂-neutralt bysamfund i 2030.

Samtidig rettes der med forliget fokus på at modvirke påvirkningen på kyst og havmiljø. Målet er således fuldstændig at undgå klåpning af sediment, og mængden heraf reduceres som minimum med 1,4 mio. m³ til maks. 400.000 m³. Derudover skal der ske etablering af flere mindre, kystnære stenrev, udplantning af ålegræs, naturområdet Aarhus BlueLine, samt det strategiske samarbejde om havmiljø mellem en række Kattégat-kommuner.”

Der ud over fremgår, at Trafikstyrelsen allerede har oplyst, at Miljøkonsekvensrapporten ikke er fuldstændig for så vidt angår deres myndighedsdel. Således fremgår også af indstillingen fra teknik og Miljø vedr. VVM-tilladelsen den 31/3-2023 (se Bilag 26, afsnit 5), at

”Trafikstyrelsen vurderer, at der på deres myndighedsområde er emner og ændringer i kraft af det reducerede projekt, som udløser behov for en supplerende redegørelse, som skal i supplerende offentlig høring.”

Miljøvurderingen er dermed utilstrækkelig set i forhold til planens detaljeringsniveau, idet vurderingen angår et helt andet plangrundlag, end det vedtagne, og i vidt omfang henviser til en Miljøkonsekvensrapport, som Trafikstyrelsen allerede har oplyst er mangelfuld.

1.3.1. Anlægsfasen mangler helt i miljøvurderingen

Kommunens afgrænsningen af miljøvurderede emner har medført, en sondring om miljøpåvirkning, hvor miljørapporten kun omtaler driftsfasen, men ikke anlægsfasen, hvor landindvindingen som en del af planernes realisering skal ske.

Det fremgår af Miljørapporten, at selve opfyldningen af planområdet er reguleret af en miljøgodkendelse og en § 25 VVM-tilladelse til projektet, uden at de kendte konsekvenser af anlægsfasen fremgår af miljørapporten. Således anføres i miljørapporten:

”Planerne regulerer hverken anlægsfasen eller opbygningsprincipper for nye havnearealer og moler. Det betyder for miljørapportens indhold, at de konsekvenser som måtte optræde som følge af landvindingen på ”den biologiske mangfoldighed”, ”vandarealer, jordarealer, jordbund”, ”Vand” og ”Ressourcer” ikke behandles i rapporten. (...) Disse emner behandles alle i miljøkonsekvensrapporten.” (miljørapporten side 10)

Som begrundelse for denne afgrænsning anføres i miljørapporten, at kommuneplantillæg og lokalplan forslag regulerer relevante emner om havnearealernes fysiske udvikling i overensstemmelse med planlovens §11a og §15, og at det for miljørapportens indhold kun betyder, at emnerne ”landskab og visuelle forhold” og ”befolkning og menneskers sundhed” er indeholdt i rapporten.

Afgrænsningen er i strid med miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, jf. miljøvurderingslovens bilag 4, idet navnlig emnerne omfattet af litra c til g ikke med-miljøvurderes.

Til støtte herfor kan henvises til EU-kommissionen vejledning om "Gennemførelse af direktiv 2001/42 om vurdering af bestemte planers og programmers indvirkning på miljøet", fra 2003.

EU-kommissionen anfører vejledende i afsnit 5.9.

"For planer eller programmer, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde som følge af betingelsen i artikel 3, stk. 2, litra a) (fastlæggelse af rammerne for projekter inden for forskellige sektorer) og artikel 3, stk. 4 (andre planer og programmer, som fastlægger rammerne for projekter), kan gennemførelsen bl.a. betyde gennemførelsen af projekter, der stemmer overens med sådanne rammer. Men da der kan være flere måder at opfylde kravene med hensyn til sådanne rammer, kan gennemførelsen af planen eller programmet ikke i almindelighed reduceres til gennemførelsen af specifikke enkeltprojekter. En plan eller et program kan under alle omstændigheder omfatte elementer, der ikke er projektrelaterede, men vigtige for dens/dets succes. Virkningerne af disse aspekter af gennemførelsen bør også udgøre en del af vurderingen." (min fremhævelse)

Og senere i afsnit 5.10:

"Gennemførelsen af en plan eller et program kan dække et bredt spektrum af spørgsmål og bestemmelser, og det skal bemærkes, at en vurdering skal fokusere på den del af gennemførelsen, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet. Alle dele af gennemførelsen bør dog undersøges, da de tilsammen kan få væsentlig indvirkning. Det er ikke op til vurderingen at tage i betragtning, om gennemførelsen af forskellige dele af planen eller programmet faktisk vil finde sted."

Og endelig i afsnit 5.16

"Således behøver miljørapporten vedrørende en national plan ikke at vurdere planens indvirkning på f.eks. alle landets floder; men en miljørapport vedrørende en byplan forventes afgjort at behandle dennes indvirkning på floder eller andre vandområder i eller i nærheden af byen"

De indholdsmæssige krav i miljøvurderingslovens bilag 4, kan ikke anses for opfyldt, når anlægsfasen helt ignoreres i miljørapporten, når netop anlægsfasens opfyldning af havområdet og landindvinding er en væsentlig forudsætning for planernes realisering. Det må derfor anses som en væsentlig fejl, at anlægsfasen overordnede miljøpåvirkning er helt uomtalt.

1.3.2. Miljøvurderingslovens bilag 4, litra f) – navnlig vand og strømforhold

I en miljørapport skal der indgå oplysninger om den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder eksempelvis også på vand, jf. miljøvurderingslovens bilag 4, jf. også NMK-41-00328.

Det må derfor anses for en væsentlig fejl, at miljørapporten ikke omtaler udledningen af overfladevand, når den angår en plan om et helt nyt – ikke bestående - havneareal, der skal etableres med kajkant ud til et havmiljø. Der er tale om en plan, som må forventes at have en særlig betydning i forhold til påvirkninger af havmiljøet med overfladevand, eksempelvis i lyset af vandrammedirektivets krav om "god økologisk tilstand". Dermed tilsidesættes bl.a. vandrammedirektivets både formål, om at forebygge forringelser, midlertidigt såvel som varigt, og vandrammedirektivets forpligtelser om, at forbedre havmiljøet i overensstemmelse med direktivets kvalitative mål.

Imidlertid anføres i miljørapporten, at:

"Planerne regulerer hverken anlægsfasen eller opbygningsprincipper for nye havnearealer og moler. Det betyder for miljørapportens indhold, at de konsekvenser som måtte optræde som følge af landindvindingen på "den biologiske mangfoldighed", "vandarealer, jordarealer, jordbund", "Vand" og

”Ressourcer” ikke behandles i rapporten. Eksempelvis dækker de nævnte emner spørgsmål om hvordan havneudvidelsen ændrer strømings- og bølgeforhold? eller hvordan uddybningen påvirker anlæg og opfyldning af arealer (herunder midlertidigt og permanent tab af habitater, støj (over og under vandet) samt sedimentspredning og –spild til omgivelserne) den marine natur? Disse emner behandles alle i miljøkonsekvensrapporten.” (miljørapporten side 10)

Der er ikke lavet en brugbar beregning af ændringerne i strømforholdene i Tangkrogen. Cowi's beregning af strømforhold er ubrugelig til forudsigelse af ændringerne i strømforholdene inde i Tangkrogen. FEM analysens grid størrelser er alt for store, og der er ikke lavet konvergensanalyse.

Som anført skal en miljørapport overholde de indholdsmæssige krav i miljøvurderingslovens bilag 4, i forhold til den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder i henhold til litra f på spørgsmål som den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, fauna, flora, jordbund, **vand**, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv, landskab **og det indbyrdes forhold mellem ovenstående faktorer.**

Den afgrænsning, der er foretaget i miljørapporten, medfører, at litra f ikke er iagttaget.

Afgrænsningen er for omfattende og afskærer enhver vurdering vedr. eks. overfladevand og andre relevante vurderinger i forhold til vandrammedirektivet – og de indbyrdes forhold mellem alle faktorer i litra f.

1.3.2. Miljøvurderingslovens bilag 4, litra d) er tilsidesat

I henhold Miljøvurderingslovens bilag 4, litra d) skal ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planen eller programmet, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF tillige vurderes.

I miljørapporten anføres side 10, at:

”Planerne regulerer hverken anlægsfasen eller opbygningsprincipper for nye havnearealer og moler. Det betyder for miljørapportens indhold, at de konsekvenser som måtte optræde som følge af landvinningen på ”den biologiske mangfoldighed”, ”vandarealer, jordarealer, jordbund”, ”Vand” og ”Ressourcer” ikke behandles i rapporten. **Eksempelvis dækker de nævnte emner spørgsmål om hvordan havneudvidelsen ændrer strømings- og bølgeforhold?, eller hvordan uddybningen påvirker anlæg og opfyldning af arealer (herunder midlertidigt og permanent tab af habitater, støj (over og under vandet) samt sedimentspredning og –spild til omgivelserne) den marine natur? Disse emner behandles alle i miljøkonsekvensrapporten.**”

Afgrænsningen er åbenlyst i strid med Miljøvurderingslovens bilag 4, litra d). Det er ikke muligt at undlade væsentlighed og habitat-vurderinger i miljørapporten, selvom denne også er foretaget i miljøkonsekvensrapporten. Miljøkonsekvensrapporten er ikke endelig – og angår et projekt, der end ikke er vedtaget.

Planerne skal vurderes selvstændigt – og vurderingen kan ikke udskydes til et senere tidspunkt.

Miljøkonsekvensrapporten er ikke i sin nuværende version endelig, men angår et projekt, der har en større afgrænsning, end det, der kan realiseres inden for planområdet reducerede område, og som skulle gennemføres ved anlægsarbejder, herunder klappning, der nu er politisk fravalgt.

Derudover foretages vurderingen i Miljøkonsekvensrapporten efter habitatbekendtgørelsen og ikke planhabitatbekendtgørelsen.

Miljøkonsekvensrapportens vurderinger for de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF, indeholder således slet ikke en vurdering af, om der er en risiko for væsentlig negative konsekvenser af vedtagelsen af den konkrete plan, som påkrævet efter planhabitatbekendtgørelsen.

Det må anses for at være uden betydning, at der foreligger en miljøkonsekvensvurdering vedr. et udkast til en VVM-tilladelse vedr. et større og nu ændret projekt, da den proces ikke er tilendebragt, men netop afventer sin afslutning – herunder Trafikstyrelsens selvstændige krav til miljøkonsekvensrapporten i lyset af Aarhus Kommunes reducere af projektet i omfang og udførelse.

Trafikstyrelsen er myndighed for etablering af faste anlæg, uddybning og opfyldning på søterritoriet i havne, jf. § 2 i lov om havne jf. lovbekendtgørelse nr. 457 af 23. maj 2012. Trafikstyrelsen gennemførte en høring vedr. Miljøkonsekvensrapporten (klagens bilag 4) samtidigt med Aarhus Kommune i perioden fra d. 6. januar til den 3. marts 2022 under JOURNALNR. 2021-000267. Det fremgår af Trafikstyrelsens hjemmeside at sagsbehandlingen vedr. uddybning og opfyldning på søterritoriet ikke er afsluttet. Høringen angik også her et større projekt, end det der nu kan realiseres indenfor det vedtagne plangrundlag.

Miljøvurderingslovens bilag 4, litra d) kan således ikke anses for iagttaget for de vedtagne planer, idet miljørapportens henvisninger til en miljøkonsekvensrapport vedr. et projekt, der ikke kan realiseres indenfor planområdet, ikke på tilstrækkelig videnskabelig vis oplyser om ethvert eksisterende miljøproblem, som er relevant for planerne, herunder navnlig problemer på områder af særlig betydning for miljøet som f.eks. de områder, der er udpeget efter direktiv 79/409/EØF og 92/43/EØF.

1.3.3. Manglende vurderinger i forhold til klima

Blandt de beskyttelsesmål, der kan anses for relevante i en miljørapport i dag, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet, må beskyttelsen af klima indtage en afgørende plads.

Herunder må overholdelse af Parisaftalens 1,5 graders mål indgå som en del af vurderingen, ved brug af såvel de danske målsætninger som Aarhus Kommunes egne målsætninger.

Rammerne for den danske klimapolitik er beskrevet i den danske klimalov, lovbkg. nr. 2580 af 13/12-2021. Formålet med loven er i henhold til § 1, stk. 1, at Danmark skal reducere udledningen af drivhusgasser i 2030 med 70 pct. i forhold til niveauet i 1990, og at Danmark opnår at være et klimaneutralt samfund senest i 2050. Det fremgår også af § 1, stk. 3, at Danmark skal arbejde aktivt for Parisaftalens målsætninger.

Med klimaloven bliver reduktionsmålene således juridisk bindende. Klimapolitikken sigter på at opfylde Danmarks internationale klimaforpligtelser og nationale målsætninger. Målene, der er relevante for den danske klimapolitik, følger både af beslutninger om specifikke nationale mål og af, at Danmark har forpligtet sig til at bidrage til at opfylde en række internationale aftaler på klimaområdet i EU og FN.

Aarhus Kommunes officielle klimamål er nuludledning i 2030. I 2008 besluttede byrådet i Aarhus ambitionen om et CO₂-neutralt bysamfund i 2030. Siden da har Aarhus Kommune, sammen med

virksomheder, organisationer og borgere, arbejdet for at gøre målet til virkelighed og gøre Aarhus både grønnere og bedre. Klimaindsatsen er baseret på kommunens "klimastrategi 2030" og "Klimahandlingsplan 2021-2024". Indsatsen er beskrevet på kommunens hjemmeside: endelafloesningen.aarhus.dk/klimaindsats/

Miljørapporten mangler en vurdering af CO₂-konsekvenserne for driftsfasen. Det fremgår alene af miljøkonsekvensrapporten, at havneudvidelsen i sin anlægsfase vil udlede 170.000 tons CO₂.

En miljørapport skal indregne alle relevante udledninger og disses klimakonsekvenser. Udledninger fra driften af den havn, der kan realiseres gennem planerne, må høre til blandt relevante udledninger, når planerne angår etablering af et nyt havneområde, overvejende ved landindvinding med henblik på at øge skibstrafikken til havnen. Skibstransporten står i dag for 5% af alle globale CO₂-udledninger og er en af verdens største klimabelastende faktorer på linje med flytrafik. De miljømæssige konsekvenser af driftsfasen kan dermed ikke undlades i miljørapportens vurderinger.

Dertil kommer, at det fremgår af Miljøkonsekvensrapporten, at der er en forventet stigning i kommercielle skibe til anløb i Aarhus Havn på årligt 1.000, hvoraf de 400 forventes at være containerskibe. Disse 400 ekstra containerskibe må forventes at udlede adskillige tons CO₂, der ikke fremgår af miljørapporten. Det fremgår også af Miljøkonsekvensrapporten, at der er en forventet stigning på ekstra 4230 biler i døgnet, heraf 2800 lastbiler. En lastbil udleder også betydelige mængder af CO₂ pr. kørt kilometer, der ikke fremgår af miljørapporten. Tilsvarende vil der ifølge Miljøkonsekvensrapporten komme 50% flere varer hvert år som en følge af havneudvidelsen, der medfører at godsmængden vil stige fra 10 mio. tons til 15 mio. tons varer, som alle rummer indlejret CO₂ fra produktion og transport.

Driftsfasen indeholder med andre ord en betydelig miljøkonsekvens fra den klimabelastning som CO₂ udledningerne indeholder, som ikke er medtaget i miljørapporten.

2. Vurderinger vedr. Natura 2000-områder

Aarhus Kommunes Natura 2000-vurdering opdeles i driftsfasen og anlægsfasen. Det fremgår af lokalplanens redegørelse side 59, at

"Den påtænkte havneudvidelse resulterer ikke i en direkte berøring af de nærmeste Natura 2000-områder, **men det ikke kan udelukkes at afledte effekter kan påvirke disse områder som følge af havneudvidelsens anlægs- og driftsfasen.**" (lokalplanen side 59) (min fremhævelse)

I henhold til kommunens redegørelse, kan væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områder ikke på forhånd afvises. Konklusionen medfører, at der skal laves en habitatkonsekvensvurdering. Der er imidlertid kun udfærdiget en væsentlighedsvurdering. Dette udgør en væsentlig retlig mangel.

Om indholdet af væsentlighedsvurderingen anføres videre i lokalplanens redegørelse, at

"I driftsfasen vil etablering af Yderhavnen **potentielt kunne medføre ændringer af strøm- og bølgeforhold, som kan få afledte ændringer på kystmorfologien og dermed det nærmeste, kystnære Natura 2000-område.**" (Min fremhævelse)

”Derudover kan der ligeledes forekomme påvirkninger af de på udpegningsgrundlaget opførte arter (marsvin), som følge af støj fra en øget skibstrafik Følgende kan oplistes:

- Etablering af Yderhavnen leder udelukkende til en begrænset påvirkning på kyststrækningen på sydsiden af Aarhus Havn. Det vurderes dermed ikke, at de relevante, kystnære naturtyper og arter indenfor **Natura 2000-område nr. 234** vil blive påvirket af projektet.
- Undervandsstøj fra en øget skibstrafik kan potentielt påvirke marsvin, som er opført på udpegningsgrundlaget for **de to nærmeste marine Natura 2000-områder**. En øget skibstrafik vurderes ikke at ville påvirke marsvinene i Aarhus Bugt, og dermed ikke indenfor eller nær de to marine Natura 2000-områder. Undervandsstøj i driftsfasen vurderes derfor ikke at påvirke marsvin væsentligt. Marsvin er opført på udpegningsgrundlaget for de to nærmeste marine Natura 2000-områder.” (Min fremhævelse)

På det grundlag konkluderer Aarhus Kommune

”Samlet set kan det konkluderes, at en væsentlig påvirkning af de relevante naturtyper og arter på udpegningsgrundlagene for de nærmeste Natura 2000-områder, kan udelukkes i driftsfasen.”

2.1. Væsentlighedsvurderingen angår et andet projekt, og ikke planerne

Det gøres gældende,

At den foretagne væsentlighedsvurdering af planerne, ikke kan anses som fyldestgørende, jf. planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 2, idet den angår et andet projekt, end det der kan udføres indenfor planrammen.

Det fremgår af Miljørapporten (Bilag 3), side 11, at

”Denne miljørapport vurderer på de forventede påvirkninger som følge af planernes realisering, og bygger på de vurderinger, som er foretaget i miljøkonsekvensrapporten. Miljørapporten kan dog læses selvstændigt og skal give myndighederne et godt beslutningsgrundlag, inden det skal afgøres, om planerne skal vedtages.”

Oplysningen er forkert.

Miljørapporten kan ikke læses selvstændigt, da den mangler alle de oplysninger, der er omfattet af det skærpede krav om ”videnskabelig vished” i forhold til vurderingerne, og hvor konklusionerne er materielt bindende for myndighedens beslutning. Miljørapporten mangler eksempelvis en væsentlighedsvurdering af planerne i forhold til udpegningsgrundlaget for de relevante natura 2000-områder.

Fejlen afspejler sig i oplysningerne om det anvendte lovgrundlag. Som anvendt lovgivning anføres kun Miljøvurderingsloven og planloven (side 22). Heraf fremgår, at planhabitatbekendtgørelsen, Bkg 2016-11-26 nr. 1383, tilsyneladende ikke er anvendt i miljørapporten. Planhabitatbekendtgørelsen skal imidlertid også iagttages i miljørapporten, jf. Miljøvurderingslovens bilag 4, litra d) (se ovenfor i afsnit 1.3.3).

Det følger af planhabitatbekendtgørelsens anvendelsesområde, jf. § 1, at

§ 1: Bekendtgørelsen fastsætter regler for administrationen af planlægningen i forhold til områder, der er udpeget som internationale naturbeskyttelsesområder i medfør af miljømålslovens § 36, samt for beskyttelsen af visse arter, og præciserer hvilke hensyn planmyndighederne skal varetage i forbindelse hermed.”

Det fremgår af planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at

§ 3, stk. 1: I redegørelsen til planforslag i medfør af lov om planlægning, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et Natura 2000-områdes forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der indgå en vurdering af forslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.”

Det fremgår af planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 2.

§ 3, stk. 2, Viser vurderingen, at det ikke kan udelukkes, at projektet kan skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan planen ikke vedtages.

I Lokalplanen anføres om Natura 2000:

”Nedenstående vurdering er uændret i forhold til det fremlagte lokalplanforslag. Den vedtagne lokalplan er reduceret i forhold til det fremlagte forslag, og Aarhus Kommune vurderer, at påvirkningen på Natura 2000- områder er uændret i forhold til det fremlagte lokalplanforslag.” (lokalplanen side 58)

Det anføres tillige, at vurderingen angår de nærmeste Natura 2000-områder:

Natura 2000-område nr. 234 - Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker, der ligger ca. 3,3 km syd for Yderhavnen.

Natura 2000-område nr. 233 - Brabrand Sø med omgivelser, der ligger ca. 4,5 km vest for Yderhavnen.

Natura 2000-område nr. 51 - Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs, der ligger ca. 13,5 km øst for Yderhavnen.

Natura 2000-område nr. 194 - Mejl Flak, der ligger ca. 14 km sydøst for Yderhavnen.

Natura 2000-område nr. 59 – Kysing Fjord, som ligger ca. 12,7 km syd for Yderhavnen.

Natura 2000-område nr. 230 - Kaløskovene og Kaløvig, der ligger ca. 18 km nordøst for Yderhavnen.

Natura 2000-område nr. 50 - Tved Kær, der ligger ca. 13,5 km nordøst for Yderhavnen.

Det må - som allerede anført - anses som en væsentlig fejl, at væsentlighedsvurderingen angår et væsentligt andet projekt, end det der kan realiseres indenfor planerne, og at projektet skal etableres på anden vis end oprindeligt forudsat herunder uden klappning. Der foreligger derfor ikke en væsentlighedsvurdering af de konkrete planer.

Henvisningen medfører derfor, at de fejl, de er indeholdt i miljøkonsekvensrapportens vurderinger også udgør fejl i forhold til de væsentlighedsvurderinger, der fremgår af lokalplanens redegørelse.

Væsentlighedsvurderingen angår et væsentligt ændret planområde end det endeligt vedtagne. Det udgør ikke en fyldestgørende vurdering – blot at anføre, at påvirkningerne anses på Natura 2000-områder, anses for uændret. Til støtte herfor henvises til MAD 2017.139 hvor nævnet ophævede en konsekvensvurdering som mangelfuld på grund af et væsentligt ændret plan/projekt. Projektet var i afgørelsen udvidet.

Det må imidlertid anses for uden betydning, om der er tale om et reduceret plan/projekt eller et udvidet projekt, i forhold til betingelsen om at Natura 2000-vurdeirnger skal være med videnskabelig

vished og forsigtighedsprincippet skal iagttages. Det konkrete projekt, der kan realiseres indenfor planområdet, herunder dets påvirkning af ændringer af strøm- og bølgeforhold, som kan få afledte ændringer på kystmorfologien og dermed det nærmeste, kystnære Natura 2000-område er slet ikke vurderet. Der er således tale om et projekt, der er væsentligt ændret i forhold til udførelsen, sammenlignet med det, der vurderes i Miljøkonsekvensrapporten.

2.2. Vurderingen mangler anlægsfasen

Det gøres gældende,

At den foretagne væsentlighedsvurdering af planerne, ikke kan anses som fyldestgørende, jf. planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 2, idet den udelader anlægsfasen, der er nødvendig forudsætning for planernes realisering.

At vedtagelsen af planerne er i strid med planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 2, idet vurderingen vedr. Natura N234, viser, at det ikke kan udelukkes, at projektet under anlægsfasen kan skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet på grund af øget kvælstofdepositioner.

Det fremgår, at den vedtagne lokalplan mangler den del af sin redegørelse, der angår anlægsfasen. Redegørelsen var oprindeligt indeholdt i det udkast til lokalplanen (bilag 5), men altså udeladt i den endelige version. Den udeladte tekst havde følgende indhold:

"Det er indledningsvist vurderet, at der i anlægsfasen kan forekomme påvirkninger fra sedimentspredning og sedimentation og undervandsstøj. Desuden kan projektet medføre en øget kvælstofdeposition, som kan få betydning på tilstanden det nærmeste Natura 2000- område nr. 234. Følgende kan oplistes:

- *Af sedimentspredningsberegningerne fremgår det, at sedimenter, der spredes under uddybningsarbejderne og efter følgende klappning, ikke vil spredes ind i Natura 2000-områderne og påvirke marine organismer og habitater. Det vurderes derfor, at sedimentspredningen og sedimentation vil have ubetydelig påvirkning i anlægsfasen.*
- *Undervandsstøj som følge af anlægsfasen kan lede til ændringer i de marine dyrs adfærd, midlertidigt eller permanent høretab, eller i værste tilfælde skade på indre organer eller død. Særligt støjende aktiviteter omfatter etablering af nye kajanlæg ved ramning af spuns samt uddybningsarbejder af bassin, svajebassin og sejlrende. Marsvin er opført på udpegningsgrundlaget for både Natura 2000-område nr. 51 og Natura 2000-område nr. 194. Beregninger af undervandsstøj viser, at der i perioder, hvor der nedrammes eller nedvibreres spuns kan være risiko for, at marsvin trækker sig fra et større område i Aarhus Bugten. Når der ikke nedrammes eller nedvibreres spuns, forventes det, at marsvinene vil vende tilbage til området igen, da der er tale om en lokal og midlertidig påvirkning.*
- *Kvælstofdeposition kan potentielt påvirke de to nærmeste terrestriske Natura 2000-områder. For vurdering af, om merdepositionen i den påtænkte havneudvidelse vil medføre en væsentlig påvirkning, tages der afsæt i, hvorvidt merdepositionen overstiger det såkaldte afskæringskriterium, der ud fra habitatdirektivets forsigtighedsprincip af DCE er fastsat til 1 % af den laveste værdi af tålegrænseintervallet. Ved merdepositioner under dette niveau vurderes habitatnaturtyperne ikke at*

blive påvirket væsentligt. For de habitatnaturtyper, der er vurderet at have de laveste tålegrænser, vil afskæringskriteriet på 1 % af den laveste tålegrænse (5 kg N år⁻¹ ha⁻¹) ligge på 0,05 kg N år⁻¹ ha⁻¹. Dette er gældende for begge Natura 2000-områder.

For de habitatnaturtyper, hvor tålegrænsen overskrides alene på baggrund af baggrundsdepositionen, ligger merdepositionen for alle habitatnaturtyper under denne værdi (0,05 kg N år⁻¹ ha⁻¹). Det vil sige at merdepositionen ligger under 1 % af den laveste værdi for tålegrænsen, hvorfor det vurderes at habitatnaturtyperne ikke påvirkes væsentligt.” (Forslag til lokalplan s. 54,)”

Det fremgår af udkast til lokalplanens redegørelse, at det ikke kan afvises, at anlægsfasen, kan medføre væsentlig påvirkning af Natura 2000-område 234. Det følger derfor af planhabitatbekendt at, planerne ikke kan vedtages. Hertil kommer, at de refererede vurderinger om sediment spredning, også medfører spredning af de miljøfremmede stoffer samt tungmetaller, der ikke behandlet tilstrækkeligt i Miljøkonsekvensrapporter, og som med suspenderingen af Miljøstyrelsens vejledning heller ikke kan vurderes på nuværende tidspunkt.

2.3. Redegørelsen i planerne opfylder ikke planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Det gøres gældende,

- At redegørelsen i planerne ikke opfylder kravene i planhabitatbekendtgørelsens § 3, stk. 1.**
- At Begrundelseskravet i forhold til indholdet af en væsentlighedsvurdering ikke er opfyldt i forhold til Natura 2000-områderne N234, N233, N51 og N194, jf. EU Domstolens dom af 15. juni 2023 i en præjudiciel forelæggelsessag, C-721/21 (Eco Advocacy).**
- At Begrundelseskravet i forhold til Natura 2000-områderne N59, N 230 og N50, som ikke er væsentlighedsvurderet, jf. også EU-dom C-721/21**
- At væsentlighedsvurderingen vedr. bl.a. marsvin, flodampret og spætte sæl er utilstrækkelig, idet den er mangelfuld og indeholder afværgeforanstaltninger. Der burde der for have været lavet en habitatkonsekvensvurdering vedr. N194 og N51.**
- At vurderingen vedr. påvirkningen af marsvin i N194 og N51 ikke er med tilstrækkelig videnskabelig vished.**

EU Domstolen har d. 15. juni 2023 afsagt dom i en præjudiciel forelæggelsessag, C-721/21 (Eco Advocacy), om fortolkningen af bl.a. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, hvor EU Domstolen forholdt sig til, om reglen indeholder et begrundelseskrav i forhold til en væsentlighedsvurdering angående et Natura 2000-område.

EU Domstolen fastslår i C-721/21 (Eco Advocacy) præmis 43:

"Henset til ovenstående betragtninger skal det femte spørgsmål besvares med, at artikel 6, stk. 3, i direktiv 92/43 skal fortolkes således, at selv om en kompetent myndighed, når den beslutter at godkende en plan eller et projekt, der kan påvirke en i henhold til dette direktiv beskyttet lokalitet, uden i forbindelse hermed at kræve en vurdering som omhandlet i denne bestemmelse, ikke er forpligtet til i begrundelsen for sin afgørelse at besvare ethvert af de retlige og faktiske spørgsmål, som er rejst under den administrative procedure, skal den nævnte myndighed ikke desto mindre inden udstedelsen af en sådan tilladelse på tilfredsstillende vis angive de forhold, som gjorde, at den – til trods for eventuelle modstridende udtalelser og eventuel tvivl – opnåede vished for, at der ikke findes nogen rimelig videnskabelig tvivl for så vidt angår muligheden for, at det pågældende projekt kan påvirke lokaliteten væsentligt." (min fremhævnings) 8

Aarhus Kommune skal dermed for at overholde begrundelseskravet efter planhabitatbekendtgørelsen efter C-721/21

"angive de forhold, som gjorde, at den – til trods for eventuelle modstridende udtalelser og eventuel tvivl – opnåede vished for, at der ikke findes nogen rimelig videnskabelig tvivl for så vidt angår muligheden for, at det pågældende projekt kan påvirke lokaliteten væsentligt."

Aarhus Kommune har ikke opfyldt det påkrævede begrundelseskrav, jf. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, 1. pkt., idet det hverken af den begrundelse, der er indeholdt i det vedtagne planforslag eller den begrundelse der var indeholdt i det planforslag, der blev sendt i høring, fremgår en angivelse af de forhold, som førte frem til kommunens opnåede vished.

Det er i Miljøkonsekvensrapporten tillige – alene på baggrund af områdernes afstand til projektorrådet Yderhavnen, at ikke vurderes at kunne være en påvirkning af disse områder.

Vurderingen omfatter således kun N234, der *"ligger ca. 3,3 km syd for Yderhavnen"*, N233, der *"ligger ca. 4,5 km vest for Yderhavnen."*, og N51 *"ligger ca. 13,5 km øst for Yderhavnen"* og N194 *"ligger ca. 14 km sydøst for Yderhavnen."*

Der er ingen væsentlighedsvurdering af Natura 2000-område nr. 59 – Kysing Fjord, som ligger ca. 12,7 km syd for Yderhavnen, Natura 2000-område nr. 230 - Kaløskovene og Kaløvig, der ligger ca. 18 km nordøst for Yderhavnen, Natura 2000-område nr. 50 - Tved Kær, der ligger ca. 13,5 km nordøst for Yderhavnen.

Det fremgår ikke af lokalplanens redegørelse, hvad udpegningsgrundlaget er for de vurderede områder N234, N233, N51 og N194, ud over, at "marsvin" er opført på udpegningsgrundlaget "for to af de nærmeste marine Natura 2000-områder". I Danmark er Marsvin kun omfattet af beskyttelsen i 3 Natura-2000 områder, hvorfor det naturligvis ikke er uden betydning, at der kan være påvirkninger af marsvin i to af de tre områder omfattet af Natura 2000-beskyttelsen. Marsvin ses på udpegningsgrundlaget for N194 og N51.

Det fremgår videre, af miljøkonsekvensrapportens afsnit 11.8 om afværgetiltag, at

"Der skal dog iværksættes foranstaltninger i forbindelse med nedramning og nedvibrering af spunsvægge. For at forhindre, at der opstår høreskader hos marine pattedyr, skal den såkaldte soft-start og ramp-up metode anvendes. Denne metode består i, at de første hammerslag udfores med svag kraft (soft-start) som efterfølges af ramp-up fasen, hvor hammerslagkraften

øges gradvist til fuld kraft. Denne metode giver dyrene mulighed for at svømme væk, inden undervandsstøjen når sit maksimum, så risikoen for høreskader minimeres. Der kan også anvendes akustiske "skræmmere" (pingere) og boblegardiner, der skrammer sæler væk fra området, hvor der spundes, og dermed udenfor risikozonen for fysiske høreskader som følge af ramning eller nedvibrering." (MKVR side 339)

Det gøres derfor gældende at væsentlighedsvurderingen vedr. bl.a. marsvin er utilstrækkelig, idet den indeholder afværgeforanstaltninger. Der burde der for have været lavet en habitatkonsekvensvurdering vedr. N194 og N51. Endvidere angives to mulige former for afværgeforanstaltninger: soft-start og ramp-up metode, uden at det vurderes hvordan disse skal praktiseres, for at undgå væsentlig påvirkning af Marsvin og Spættet Sæl. Den vurdering udskydes – med urette - til senere. Vurderingen vedr. blandt andet marsvin er dermed ikke med tilstrækkelig videnskabelig vished.

I vurderingen af konsekvenser af sedimentspredning og sedimentation er der dertil slet ikke taget højde for marsvin og flodlampretters fødegrundlag, risikerer at blive forringet, og at dette kan have væsentlig indvirkning på bestanden i dens naturlige udbredelsesområde.

Miljøkonsekvensrapporten vurderer udelukkende, om sedimentet spreder sig fysisk til de udlagte Natura2000-områder, hvilket ikke er tilfældet ud fra de anvendte modeller i miljøvurderingen, men ikke hvordan fødegrundlaget påvirkes uden for de udpegede områder.

I forhold til marsvin, er der tale om en meget mobil art, der flytter sig og søger føde i meget store Områder, og det kan ikke afvises at have betydning, at der er risiko for påvirkning af de bundlevende dyr, der indgår i fødekæden for mange af de fisk, som marsvinene også lever af. Eksempelvis de pelagiske fisk som bl.a. brisling, sild og makrel, der er en meget væsentlig del af marsvins fødegrundlag. De pelagiske fisk må forventes at flygte ved algeopblomstring og uklart vand som følge af skibsfart i driftsfasen og i stor grad ved havneudvidelsens anlægsfase, med risiko for væsentlig påvirkning af marsvinene, som må søge ud af området for føde. Påvirkningen må anses som væsentlig navnlig i lyset af at Aarhus Bugt ikke lever op til kravene om »god økologisk tilstand« på nuværende tidspunkt.

Tilsvarende fejl ses i forhold til andre arter på udpegningsgrundlagen, eks. edderfugl og deres fødegrundlag som f.eks. blåmuslinger og andre bundlevende organismer. Hertil kommer påvirkningen af den øgede næringsstofmængde der kan bidrage med en indirekte negativ effekt på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, da Aarhus Bugt i forvejen er meget næringsstofpåvirket, og en yderligere forværring kan øge iltsvind og derved mindske fødegrundlaget for marsvin og edderfugl, der er nogle af de vigtige arter, der er indholdet i Natura 2000-udpegningsgrundlaget.

Der mangler vurderinger vedr. de aktuelle fiskebestande, muslingebanker, ålegræs, iltsvind og hummerbestand blandt andet ved Fløjstrup og Hjelm dyb

3. Vurderinger vedr. Habitatdirektivets Bilag IV-arter og habitatnatur

Det gøres gældende,

At det ikke med tilstrækkelig vished kan afvises, at planerne kan medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle eller rasteområder for Bilag IV-arter og Bilag IV-plantearter, jf. planhabitatbekendtgørelsens § 7

Og

At planhabitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, ikke er iagttaget.

Planhabitatbekendtgørelsen indeholder også bestemmelser, der medfører pligter for planmyndigheden i forhold til den generelle beskyttelse af visse arter. Bestemmelserne omfatter habitatdirektivets Bilag IV-arter. Således følger af planhabitatbekendtgørelsens § 7, stk. 2:

”Planforslag efter lov om planlægning kan ikke vedtages, hvis gennemførelse af planen har virkninger som nævnt i stk. 1.”

De ulovlige virkninger, der kan medføre, at planforslaget ikke kan vedtages, fremgår af § 7, stk. 1, og er, at planerne kan

- 1) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller
- 2) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier:

Endelig fremgår af planhabitatbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at

”Vurderingen skal fremgå af (...) redegørelsen til planforslag”

I lokalplanen anføres om naturbeskyttelsesloven

”Der findes ingen naturbeskyttelsesinteresser inden for lokalplanområdet.” (lokalplanen side 58)

Endvidere anføres:

”Det er desuden vurderet, at lokalplanen ikke vil medføre skade på yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a, (eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b) i alle livsstadier.” (lokalplanens side 59)

Vurderingen er fejlbehæftet. Både i og tæt ved det område, som planerne angår findes store stenrev ved molen, der er levested, opvækstområde og fourageringsområde for en lang række arter og alger. Derudover er det havområdet, der planlægges inddraget, et vigtigt opvækstområde for en lang række arter og naturtyper. Fx er området vigtigt for edderfugle og marsvin, der ofte ses i området. Begge arter er beskyttede efter habitatdirektivet bilag IV.

Planerne angår realiseringen af så stort et projekt, at selv yngle- og rasteområder uden for planområdet på grund af forøget skibstrafik og ikke mindst inddragelse af de knap 100 ha hav-areal kan medføre en påvirkning af Bilag IV-arter og habitatnatur. Det er derfor en fejl, at lokalplanen kun forholder sig til miljøpåvirkningen indenfor planområdet. Klagepunktet vil blive uddybet i et supplerende klageskriv.

4. Miljøvurderingsprocessen

Miljøoplysninger skal i offentlig høring, når de indgår i det grundlag, som kommunen har truffet afgørelsen på baggrund af, jf. miljøvurderingslovens § 32. Aarhus Kommune har imidlertid anvendt en procedure, hvor kommunen har betragtet den udarbejdede miljørapport som "endelig". Således anføres i lokalplanen i afsnit "Miljørapport", planens side 165, at

"Miljørapporten er endelig. Væsentlige emner, der bliver taget op i høringsfasen, er blevet behandlet i en sammenfattende redegørelse, som er indsat i den endelige plan."

Miljørapporten har sammen med forslag til lokalplan nr. 1163 for udvidelse af Aarhus Havn og Tillæg nr. 110 til Kommuneplan 2017 været offentlig fremlagt fra den 6. januar til den 11. marts 2022. I alt indkom 1.652 hørings svar vedrørende planforslagene med tilhørende miljørapport.

Det fremgår af lokalplanens afsnit med den "Sammenfattede redegørelse" af 31/1-2023, planens side 169 ff, i afsnittet om, hvordan miljørapporten og hørings svarene er taget i betragtning, at kommunen har afholdt otte temamøder efter den offentlige høring.

Det fremgår tillige, at kommunen i forbindelse hermed anmodet Aarhus Havn om at udarbejde flere supplerende rapporter og analyser, som skulle uddybe eller verificere nogle af de emner, som blev taget op på temamøderne. Rapporterne behandler emnerne "havnens behov", "alternativer" og "CO2-aftryk". Det fremgår videre at rapporterne, har indgået i de politiske drøftelser af sagen. Det fremgår heraf, at den oprindelige miljørapport ikke i sig indeholdt en tilstrækkelig beskrivelse af de forhold, siden det var nødvendigt for beslutningstagerne at indhente yderligere.

4.1. Manglende offentlig høring vedr. 6 nye rapporter og 5 underbilag

Det gøres gældende

At miljøvurderingslovens § 32, stk. 1- stk. 4, ikke er iagttaget i forhold til høring af offentligheden.

De 6 nye rapporter og 5 underbilag skulle forinden vedtagelsen have været i offentlig høring.

Miljøoplysningerne knyttet til planområdets væsentlige ændrede afgrænsning, skulle forinden vedtagelsen have været i offentlig høring.

At miljørapporten ikke i sig indeholdt en tilstrækkelig beskrivelse af de forhold, som det var nødvendigt for beslutningstagerne at indhente yderligere vurderinger af – heller ikke på et overordnet niveau

At miljørapporten ikke på tilstrækkeligvis vurdere miljøkonsekvenserne af den endeligt vedtagne plan.

I henhold til opslag på aarhus.dk fik Aarhus Byråd onsdag d. 25. januar 2023 indblik i supplerende materiale til brug som baggrund for de politiske drøftelser om den ansøgte udvidelse af Aarhus Havn (Se Bilag 9).

Materialet som indgik i de supplerende drøftelser, men som ikke blev sendt i borgerhøring, omfatter:

- 1) **Beskæftigelsesanalyse, maj 2022 - udarbejdet af Incentive.** Formålet med analysen er at belyse, hvordan aktiviteterne i Aarhus Havn påvirker beskæftigelse og værditilvækst lokalt og nationalt. Analysen viser, at virksomheder med tilknytning til Aarhus havn beskæftiger 17.255 (årsværk), hvoraf 8.850 er beskæftiget indenfor Aarhus Kommunes grænser. Havnens samlede aktiviteter generer skatteindtægter i omegnen af 3 mia. kr. i hele Danmark - 0,7mia. kr. af disse tilfalder Aarhus Kommune. Beskæftigelsesanalysen medsendes som Bilag 10.
- 2) **Beskrivelse af distribution, januar 2023 - udarbejdet af Aarhus Havn,** der viser, hvordan fragten der kommer til Aarhus distribueres videre. Beskrivelsen medsendes som Bilag 11.
- 3) **Analyse af behovet for en havneudvidelse, august 2022 – udarbejdet af Rambøll.** I rapporten beskrives tre scenarier. Et basisscenarie, som vurderes mest sandsynligt, samt et højvækst-, og lavvækst scenarie. I alle tre vækst scenarier konkluderes, at der vil være behov for en udvidelse af Aarhus havn. Analysen af behovet for en havneudvidelse medsendes som Bilag 12.
- 4) **Arealbehovsanalyse, august 2022 - udarbejdet af Rambøll.** På baggrund analysen af behovet for en havneudvidelse, vurderer Rambøll det konkrete arealbehov for hver af scenarierne. Analysen om arealbehov medsendes som Bilag 13.
- 5) **Analyse om Potentialer og konsekvenser ved alternativer til Yderhavnen, januar 2023 udarbejdet af HBS Economics,** der udgør en analyse af potentialer og konsekvenser ved fire politisk besluttede alternativer til Yderhavnen: 1) Bedre udnyttelse af eksisterende arealer, 2) Etablering af tørhavn ved Framlev, 3) Samarbejde med Grenaa Havn og 4) Udvidelse af havnen mod nord. Analysen peger på, at hvis alternativ 1, 2 og 3 gennemføres, kan det betyde en mindre reduktion i arealbehov for den fremlagte havneudvidelse. Analysen om potentialer og konsekvenser medsendes som Bilag 14.
- 6) **Analyse om CO2 i anlægsfasen og ved godstransport med og uden Yderhavn, januar 2023 - teknisk baggrundsnotat udarbejdet af Aarhus Kommune og COWI.** Analysen omfatter en række beregninger af de CO2-mæssige konsekvenser ved anlæggelsen af Yderhavnen. Beregningerne fokuserer på udledningen af CO2 ved etableringen af Yderhavnen og på CO2-udledningen ved transport af gods med og uden Yderhavnen. Det tekniske baggrundsnotat for beregningerne af CO2-mæssigekonsekvenser medsendes som bilag 15,
- 7) **Analyse om CO2 i anlægsfasen og ved godstransport med og uden Yderhavn** fem underbilag om CO2-beregninger:

Underbilag 1 om CO2 i anlægsfasen og ved godstransport med og uden yderhavn, udarbejdet af COWI, januar 2023, medsendes som bilag 16.

Underbilag 2: CO2 i anlægsfasen - med og uden grøn omstilling, udarbejdet af COWI, januar 2023, medsendes som bilag 17.

Underbilag 3: Transportveje for godstransport med og uden Yderhavn, udarbejdet af COWI, januar 2023, medsendes som bilag 18.

Underbilag 4: CO₂-estimat for containertransport til Spanien, udarbejdet af COWI, januar 2023, medsendes som bilag 19.

Underbilag 5: CO₂-estimat for Boxbay - udarbejdet af COWI, januar 2023, medsendes som bilag 20.

Ingen af de nævnte rapporter har været i fornyet borgerhøring, men har alle indgået i de politiske drøftelser, der førte til indgåelse af et forlig om et væsentligt ændret projekt.

Heraf antages, at miljøoplysningerne "Analyse om Potentialer og konsekvenser ved alternativer til Yderhavnen, januar 2023 udarbejdet af HBS Economics (bilag 14), navnlig at have haft afgørende betydning i forhold til beslutningen om vedtagelsen af den endelige lokalplan 1163 med den væsentligt mindre afgrænsning.

Cowis analyser om CO₂ i bilag 15-20, må tillige anses for at have haft afgørende betydning for lokalplanens vedtagelse med ændringen om en etape-opdelte havneudvidelse og til en udvidelse i etape 1 på 43 hektar samt naturområdet "Aarhus Blueline" og en ny, men reduceret ydermole. Således fremgår af redegørelsen i lokalplanen, under "politisk aftale", at beslutningen herom blev truffet af et flertal i Aarhus Byråd bestående af Socialdemokratiet, Konservative, SF og Venstre i februar måned 2023 som "*Marselisborg-Mols Modellen. Aftale om en CO₂-neutral udvidelse af Aarhus Havn*".

Forligets konsekvenser ses også afspejlet i det ændrede billede på lokalplanens forside (se Bilag 2 og Bilag 5)

Det fremgår, at aftalepartierne lagde vægt på, at imødekommer den rejste kritik vedrørende især klapning, havmiljø, klimabelastning og visuel påvirkning. Kritikken er angiveligt fremkommet i høringsvar og på de otte temamøder.

De 6 nye rapporter og de 5 underbilag udgør en supplerende miljøvurdering af miljøkonsekvenserne vedr. beskæftigelse, værditilvækst, fragt, vækstscenarier, arealbehov, potentialer og konsekvenser og CO₂ i anlægsfasen, der burde have været i høring inden planernes endelige vedtagelse.

Offentligheden skal have mulighed for at vurdere om miljøoplysningerne i rapporterne er dækkende og valide. I den henseende bemærkes, at især kvaliteten af rapporterne nævnt som nr. 5, 6 og 7 er kritiseret offentligt i debatten. Det er anført, at rapporterne er både fejlbehæftede og indeholder misforståelser af den rolle som Aarhus Havn spiller i forhold til konkurrerende havne, importerende og eksporterende virksomheder, som har medført fejlbehæftede beregninger af CO₂ effekterne ved udvidelsen.

Det kan ikke anses for tilstrækkeligt, at "væsentlige emner, der er blevet taget op i høringsfasen, er blevet behandlet i en sammenfattende redegørelse.", således som det anføres side 165 i planen. Det udgør således en væsentlig retlig mangel, at de 6 nye rapporter og de 5 underbilag, ikke har været i offentlig høringen inden det væsentligt ændrede plangrundlag som følge af aftalen om "*Marselisborg-Mols Modellen. Aftale om en CO₂-neutral udvidelse af Aarhus Havn*".

Til støtte herfor henvises til Planklagenævnets afgørelse den 22/2-2023 i sag nr. 22/09335 og 22/09336 om ophævelse af planerne vedr. et nyt vindmølleområde mellem Ilbro og Høgsted i Hjørring Kommune, hvor kommunen fik udarbejdet en supplerende miljørapport, der ikke blev sendt i

høring, men blev indarbejdet i planens redegørelsesafsnit. Planklagenævnet tilsidesatte planvedtagelsen som ugyldig og anførte, at de indkomne miljøoplysninger skulle have været sendt i fornyet høring.

4.2. Manglende miljøvurdering og høring vedr. forlig ”Marselisborg-Mols Modellen. Aftale om en CO2-neutral udvidelse af Aarhus Havn”.

Det gøres gældende,

At aftalen om ” Marselisborg-Mols Modellen. Aftale om en CO2-neutral udvidelse af Aarhus Havn”, medfører, at miljørapportens vurderinger ikke kan anses som fyldestgørende, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 1, idet vurderingerne angår et væsentligt andet geografisk anvendelsesområde end det miljøvurderede.

Aftalen ”Marselisborg-Mols Modellen. Aftale om en CO2-neutral udvidelse af Aarhus Havn” medfører angiveligt, en lang række ændringer af lokalplanforslaget. Ændringerne er så omfattende, at der burde have været igangsat en ny planproces med en ny offentlig høring, forinden vedtagelsen af det endelige planforslag, jf. herom nedenfor. Tilsvarende må gælde i forhold til miljøvurderingsloven. Det fremgår således af miljøvurderingslovens § 12, stk. 1, at

MVL § 12, stk. 1: Når myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering i henhold til § 8, stk. 1, skal myndigheden **udarbejde en miljørapport, der på grundlag af de oplysninger, der er nævnt i bilag 4, vurderer den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet af planens eller programmets gennemførelse** og rimelige alternativer **under hensyn til planens eller programmets mål og geografiske anvendelsesområde.** (min fremhævelse)

Den til planen tilhørende miljørapport angår som følge af Aftalen ”Marselisborg-Mols Modellen - Aftale om en CO2-neutral udvidelse af Aarhus Havn” et planområde med et væsentligt andet geografisk anvendelsesområde, end det område den udarbejdede miljørapport angår. Miljørapporten skal tjene tjener til at fastlægge, beskrive og evaluere planens eller programmets sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet. Det formål kan ikke anses for opfyldt med en miljørapport, der fastlægger, beskriver og evaluerer en plan med et helt andet geografisk anvendelsesområde end den vedtagne plan.

Miljørapporten skal indeholde de oplysninger om den konkrete plan, som med rimelighed kan forlanges, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 2, blandt andet med hensyntagen til ”*hvad planen indeholder*”. Også den bestemmelse må fortolkes således, at det med rimelighed må forlanges, at miljøvurderingerne angår den konkrete plans indhold, og ikke indholdet af en anden og større plan, der er politisk fravalgt – netop på grund af dens for voldsomme miljømæssige konsekvenser.

Det kan ikke tillægges betydning, at den vedtagne plan angår *et mindre område* end det miljørapporten angår, og at det heraf (måske) kan udledes at miljøkonsekvenserne er mindre. Ingen – hverken beslutningstager eller offentligheden, kan uden en miljørapport, der vurderer den konkrete plan, vurdere den sandsynlige væsentlige indvirkning af den vedtagne plan, ved at ”gætte” sig til dem, ud fra en miljøvurdering, af en fravalgt større plan.

4.3. Manglende miljøvurdering af rimeligt og relevant alternativ

Det gøres gældende, at

At Borgernes indsigelser i strid med SMV-direktivets artikel 5, stk. 1, som implementeret i miljøvurderingslovens § 12 om undersøgelse af ”rimelige alternativer” er tilsidesat, og at 0-alternativet ikke er tilstrækkeligt beskrevet.

Det fremgår af miljørapporten, at 0-alternativet udgør den situation, hvor der ikke vedtages planer for udvidelse af Aarhus Havn. Om 0-alternativet anføres i miljørapporten i afsnit 2.2.:

Området er ikke omfattet af planlægning i dag, og 0-alternativet er derfor den situation, hvor der ikke vedtages planer for udvidelse af Aarhus Havn.

Det betyder, at havnens udvikling skal foregå på de nuværende arealer, hvor havnen i dag har udfordringer med at imødekomme efterspørgslen på arealer til havneformål. Det vil med stor sandsynlighed få konsekvenser for erhvervslivet i Business Region Aarhus, at f.eks. godstransporten ikke vil kunne udvides fra Aarhus Havn, og på sigt kan det have konsekvenser for regionens konkurrenceevne.

Det betyder også, at områdets miljømæssige påvirkning på omgivelserne vil være den samme som i dag. Dvs. udsigten over Aarhusbugten er uændret og den rekreative sejlads, kan fortsætte uden andre forandringer end dem anden udvikling i sejladsen forårsager. Det betyder også, at områdets miljømæssige påvirkning på omgivelserne vil være den samme som i dag. Dvs. udsigten over Aarhusbugten er uændret og den rekreative sejlads, kan fortsætte uden andre forandringer end dem anden udvikling i sejladsen forårsager. (MKV side9)

Det fremgår af hørings svar, blandt fra de klageberettigede foreninger, at der er andre havne i Nord-europa, der kan håndtere meget mere gods og containere på et forholdsvis mindre areal end man pt. gør på Aarhus Havn. I hørings svarene påvises, at der mangler en undersøgelse af om havnens problemer med at imødekomme efterspørgslen kan på løses anden vis.

Kritikken drejer sig derfor om, om der er andre alternativer, der er mere miljørigtige end det miljørapporten vurderer.

Hørings svar gør derfor opmærksom på, at der forefindes velafprøvede og implementerede løsninger til håndtering og stakning af containere på havne, blandt andet i Nordtyskland. Det viser, at det er muligt at forøge kapaciteten på Aarhus Havn betragteligt uden en fysisk udvidelse af havnen.

Firmaet Hamburg Port Consulting har gennem de seneste 46 år bistået internationale havne i mere end 1700 optimeringsprojekter. Firmaet har sendt en udførlig dokumentation for, hvorledes man med stor sandsynlighed kan ny-designe den eksisterende containerterminal i Aarhus til sagtens at kunne håndtere de næste 30 års vækst i henhold til Rambølls fremskrivning, dvs. en vækst fra 758.000 tyve fods containere/år til 1,25 mio. containere/år.

Firmaet peger på Container Terminal Tollerort i Hamborg som værende en blandt flere terminaler, der kan sammenlignes med Aarhus. Tollerort har en kapacitet på 2,2 mio. containere/år på et opbevaringsareal på 70 ha og en kajlængde på 1450 m. Omregnes dette til Aarhus eksisterende areal og kajlængde får vi en kapacitet på 1,57 mio. containere/år.

Kritikken drejer sig derfor om, om der er andre alternativer, der er mere miljørigtige end det miljørapporten vurderer, og som opnår den efterspurgte kapacitetsudvidelse langt billigere.

Klager gør således gældende, at formålet med lokalplanen om at udvide af kapaciteten for Aarhus Havn, kan løses med et mere miljørigtigt alternativ, uden at påvirke naturen, vandmiljøet, klimaet og uden at bruge samfundets ressourcer på havbunden. Samtidig kan der ske en tiltrængt udskiftning af forældede, dieseldrevne maskiner på Aarhus Havn. Omkostningerne til denne løsning til kapacitetsudvidelse er mange gange mindre end alternativer som en traditionel udvidelse af havnens areal ud i bugten.

Forslaget blev grebet af 5 byrådsmedlemmer, der fremsatte lignede forslag i forbindelse med lokalplanens vedtagelse. Forslaget, der fremsættes som punkt 27 på dagsordenen for lokalplanens vedtagelse, medsendes som Bilag 21. I forslaget anføres:

”Bedre udnyttelse af eksisterende arealer

I rapporten *Potentialer og konsekvenser ved alternativer til Yderhavnen* udarbejdet af HBS Economics peges der på en mulighed for at effektivisere den eksisterende containerterminal med 10 procent. Containerterminalen dækker dog kun over 100 hektar inkl. infrastruktur.

Aarhus Havns samlede nuværende areal er imidlertid hele 280 hektar. Dermed er potentialet for effektivisering af de eksisterende havnearealer langt større end blot 10 % af 100 hektar. De 10 % er i rapporten desuden blot en antagelse lavet på baggrund af forventninger til effektiviseringer på den ønskede nye containerterminal på Yderhavnen.

På denne baggrund ønsker byrådsmedlemmerne bag denne aftale derfor en mere grundig analyse af mulighederne for at effektivisere *alle* havnens nuværende 280 hektar. Dette kan fx ske gennem automatisering eller implementering af ny teknologi.

Herudover ønsker byrådsmedlemmerne bag denne aftale, at der bliver set på de mange virksomheder, som har adresse på havnen, men som bør opsiges for at frigive plads til vigtige havneaktiviteter.

Aarhus Havn skal ikke være depot for containere - hverken tomme eller fyldte

Ca. 40 pct. af de containere, der kommer sejlen til Aarhus, er tomme. Og ca. 20 pct. af de containere, der sejler væk herfra, er også tomme. Tallene fremgår af Danmarks Statistik. Hvis prisen på opbevaring af containere i Aarhus hæves til markedsniveau, vil rederierne hente deres containere hurtigere. Det vil frigøre plads på terminalen og bidrage til at eliminere behovet for nyt areal.

Byrådsmedlemmerne bag denne aftale ønsker derfor, at Aarhus Havn iværksætter tiltag, som reducerer antallet af containere - tomme som fyldte - som tager plads på havnen fra vigtige havneaktiviteter.

(...)

Masser af muligheder inden for de eksisterende havnearealer

På baggrund af ovenstående tiltag vurderer byrådsmedlemmerne bag denne aftale, at der er rig mulighed for at Aarhus Havn kan videreudvikle sine aktiviteter og fortsat være en international havn, som kan levere på forsyningssikkerheden i Danmark. De mange skitserede

alternativer og nye tiltag vil således resultere i, at der intet behov er for en havneudvidelse for nuværende.”

Forslaget underbygges i to bilag, der medsendes som henholdsvis Bilag 22 og Bilag 23. Flertallet i Byrådet afviser imidlertid at undersøge det foreslåede alternativ om bedre udnyttelse af de eksisterende arealer, eller vedtage 0-alternativet, der vil kunne sikre, at Aarhus Havn selv optimere sine aktiviteter indenfor det areal, som havnen har rådighed over. Byrådets debat om punkt 27 som klagens bilag 24.

Der er tale om et indkommet (realistisk) alternativt forslag fra offentligheden, som Aarhus Kommune derfor havde pligt til at få vurderet, hvad enten dette betragtes om et 0-alternativ eller en anden alternativ løsning. Alternativet er realistisk, forstået som teknisk, praktisk og økonomisk muligt, og det falder ind under Aarhus Kommunes retlige og geografiske kompetence, at sikre at det foreslåede 0-alternativ beskrives og vurderes mere grundigt – end blot uden yderligere undersøgelser at konkludere, at 0-alternativet *”med stor sandsynlighed få konsekvenser for erhvervslivet i Business Region Aarhus, at f.eks. godstransporten ikke vil kunne udvides fra Aarhus Havn, og på sigt kan det have konsekvenser for regionens konkurrenceevne.”*

Havnens nuværende anvendelse har hjemmel i havnelovens § 6, stk. 2, hvorefter havnearealer skal prioriteres anvendt til erhvervsmæssige aktiviteter, der understøtter søtransport, eller til andre aktiviteter, der forudsætter havnenær beliggenhed, inden for rammerne af den valgte organisationsform. Såfremt arealerne ikke kan udlejes til disse aktiviteter, kan havnen udleje arealerne til andre formål.

Havnen har således på et tidspunkt haft plads til overs, og derefter lejet ud til andet. Det er havnens dispositioner, der har medført at der er pladsmangel, og opstået et "behov" for at udvide. Det må tillige være en nødvendig del af en miljørapport, at gennemgå havnen for aktiviteter, som slet ikke burde være der, som eksempelvis "opbevaring af tomme containere" (APM Terminals), langtidsopbevaring (alt over 3-5 dage) af fyldte containere (APM Terminals), Reparation af containere (APM Terminals), visse cross-docking aktiviteter (forskellige shipping selskaber), handel med byggematerialer (Stark), langtidsopbevaring (alt over 3-5 dage) af grus og sten, "corporate offices" og kontorbygninger (f.eks. Chora A/S, Connovate ApS). På havnearealer er endvidere et jordbehandlingsanlæg, der er en tankstation, der er en synshal, der er fx Hummel, som handler med sportsartikler.

Til støtte herfor henvises til, at miljørapporten i høringsfasen blev suppleret med en rapport om "arealbehov", der dog ikke forholder sig til kritikken, men alene fremskriver den nuværende arealanvendelse.

4.4. Der mangler vurdering af kumulative konsekvenser

Det gøres gældende,

at de kumulative effekter ikke er tilstrækkeligt belyst

Klagepunktet uddybes efter klagens indgivelse.

Miljørapporten forholder sig slet ikke, til de kumulative effekter af, at der skal udvides havn, bygges rensningsanlægget "Rewater", bygges Marselistunnel og bygges nyt stadion i samme tidsrum og indenfor 2-3 km radius. I forhold til påvirkningerne vedr. vand og søterritoriet er der kumulative effekter vedr. planerne om Rewater, der også inddrager søterritorium.

5. Retlige mangler, jf. planloven

Det fremgår af lokalplanens redegørelse

"Miljøvurderingen, høringssvarene, temamøderne, de supplerende analyser og rapporter samt den politiske aftale "Marselisborg-Miljø" har afstedkommet at Teknik og Miljø foreslår følgende ændringer til lokalplanen og kommuneplantillægget"

Af ændringer i Lokalplan 1163, nævnes herefter følgende 7 punkter hvor lokalplanen er ændret:

- 1) Lokalplanområdet reduceres og afgrænses mod sydøst i overensstemmelse med sigtelinjen "Carl Niensens Vej", og indarbejdes i formålsparagraffen. Lokalplanområdet reduceres med ca. 21 ha. Arealreduktionen påvirker alene delområderne II og III.
- 2) I anvendelsesbestemmelsen § 3 er det præciseret, at det er lagerbygninger, der knytter sig til containerhavnsdrift, der kan etableres på containerhavnen.
- 3) I bestemmelserne vedr. trafikforhold (§ 5) er der for stien tilføjet materialevalg og en note omkring stiens landskabelige udformning. Der er ligeledes tilføjet en ny bestemmelse vedr. en midlertidig sti, der skal sikre adgang til molen indtil etape 2 er landvundet.
- 4) I terrænreguleringsbestemmelserne (§ 7) er der tilføjet en ny bestemmelse omkring terrænregulering af delområde III, Aarhus Blueline. Denne skal sikre, at området etableres som et naturligt skabt landskab med bakker og lavninger.
- 5) I bestemmelserne vedr. bebyggelsens udseende og skiltning (§ 9) er farvevalg erstattet med træ som materialevalg, for at sikre at byggeri i delområde III passer ind i naturområdet.
- 6) Der er tilføjet flere nye bestemmelser vedr. delområde III for ubebyggede arealer, hegn og beplantning (§ 10), der skal sikre naturområdet "Aarhus Blueline" kvalitet. Blandt andet præciseres landskabstypers beliggenhed, beliggenhed af forskellige landskabselementer; lagune og terrænmæssigt højdepunkt, samt placering af et udsigtstårn.
- 7) Der tilføjet en ny bestemmelse (også under §10) som hindrer, at en mindre del af delområde III, som ligger indenfor sigtelinjen "Carl Niensens Vej", kan bebygges eller beplantes med høje træer.

5.1. Billedet af planen er forkert i offentliggørelsen

Det gøres gældende,

At det er en væsentlig fejl, at den endeligt vedtagne plan er offentliggjort med angivelse den geografiske afgrænsning, som lokalplanen havde i sit udkast (pistol uden skæfte) og ikke den endeligt vedtagne geografiske afgrænsning (kun pistolløb), jf. planlovens § 30.

Det fremgår af oversigtskort i det fremsatte planforslag (side 2) at planområdet har den afgrænsning der kan ses på øverste billede th.

Planområdet har i planforslaget en sammenlignelig form som en pistol med et tykt løb, et magasin og en aftrækker, men uden skæfte.

Afgrænsningen er ved den vedtagne lokalplan (side 3) ændret og angår nu et meget mindre område. Se nederste billede th.

Planområdet har efter vedtagelsen, ændret sig således at de dele, der før lignede dele i en pistol, nu kun består af pistolløbet.

Området som Miljørapporten angår, svarer til det område som fremgik af udkast til lokalplanen.

På Aarhus Kommunens hjemmeside, hvor planvedtagelsen offentliggøres, vises det oprindelige billede af planområdet, hvor dette forsat har form som en pistol uden skæfte. (Se bilag 25)

Det fremsatte planforslag

Det vedtagne planforslag

Planen er dermed offentliggjort med det forkerte billede, og ikke billedet af det reducerede område, som den vedtagne lokal rent faktisk angår. Dette er en retlig mangel i forhold til planlovens § 30, stk.1 om planens offentliggørelse, der må anses for væsentlig, da offentligheden ikke kan vide, at den viste afgrænsning er forkert.

5.2. Den vedtagne lokalplan er omfattende ændret

Det gøres gældende,

at planerne er væsentligt ændret efter borgerhøringens afslutning og inden planernes vedtagelse den 21/6-2023, og burde have været sendt i fornyet høring, jf. planlovens § 27, stk. 2, sidste pkt.

I det omfang en kommunalbestyrelse foretager ændringer i forbindelse med den endelige vedtagelse af et tidligere offentliggjort planforslag, bestemmer planlovens § 27, stk. 2, sidste pkt., at

”Hvis ændringen er så omfattende, at der reelt foreligger et nyt planforslag, skal dette offentliggøres m.v. efter reglerne i §§ 24-26.”

Aarhus Kommune fremsendte den 6/1-2022 Lokalplan nr. 1163 – udvidelse af Aarhus Havn i høring. Lokalplanforslaget medsendes som klagens Bilag 5. I det følgende sammenlignes det fremsatte planforslag med den vedtagne plan (Bilag 2) med henblik på at dokumentere de omfattende ændringer, der godtgør, at der reelt foreligger et nyt planforslag.

Nedenfor redegøres for ændringerne mellem det fremsatte planforslag og det vedtagne forslag, der angår følgende ændringer:

1. Lokalplanens formål er ændret
2. Lokalplanens afgrænsning er formindsket med 5 ha
3. Arealet er ændret med 22,74%
4. Byggemulighederne i delområde III er forøget med 0,35 ha
5. Krav til vejbetjening er væsentligt ændret – delområde I og II
6. Krav til vejbetjening er væsentligt ændret – delområde III
7. Uklart hvor ”stensætning” befinder sig og om stiforløbet skal bugte sig eller følge lokalplangrænsen – delområde III
8. Etablering af (midlertidig) sti bag stensætning er en væsentlig ændring – delområde III
9. Vedtagelser om terrænregulering er væsentligt ændret – delområde III
10. Vedtagelser om bebyggelsens udseende er væsentligt ændret – delområde III
11. Vedtagelser om sti og sigtelinje er væsentligt ændret – delområde III
12. Vedtagelser om håndtering af spildevand er væsentligt ændret
13. Vedtagelser om håndtering af overfladevand/regnvand er væsentligt ændret
14. Oplysninger om screeningsværktøj udeladt og er derfor en væsentlig ændring

5.1.2 Lokalplanens formålsbestemmelse er ændret

Det fremgår af lokalplanforslaget at

"Lokalplanen har til formål:

at fastlægge områdets anvendelse til havneformål og havnerelaterede erhvervsformål
at fastlægge bebyggelsesregulerende bestemmelser for delområde I og delområde III
at de opfyldte arealer overgår til byzone i takt med landvindingen"

Efter vedtagelsen er lokalplanen har lokalplanen fået tilføjet endnu et formål, hvorefter planens formål tillige er:

"at beskytte sigtelinjen fra Carl Nielsens Vej over bugten"

En lokalplans formålsbestemmelser skal være éntydige og følges op ved konkrete bestemmelser i lokalplanen. Der kan ikke meddeles dispensation fra bestemmelser, hvis de er omfattet i formålsbestemmelsen. Der findes ikke nærmere bestemmelser i lokalplanen for konkretisering af formålsbestemmelsen.

På Kortbilag 2, der udgør lokalplanens juridisk bindende kort, ses ikke, hvilke sigtelinjer, det drejer sig om. Muligvis udgør de to stiplede linjer, sigtelinjer, men det fremgår ikke af signaturforklaring.

Formålsbestemmelsen regulerer dermed tilsyneladende sigtelinjer uden for lokalplanområdet, i et område, der angår søterritoriet, hvor alene Trafikstyrelsen er myndighed. Sigtelinjerne passerer der til hen over ydermolen og det nye havnebassin, hvor der kan ligge skibe til kajs eller i svaj, ligesom der udenfor lokalplanens område kan etableres infrastruktur f.eks. signalanlæg, lysmaster mv. for skibsfart og havnens drift.

Formålsbestemmelsen for så vidt angår sætningen om sigtelinje ikke i overensstemmelse med planlovens § 15, stk. 1, idet den ikke fastlægger den planmæssige begrundelse.

5.1.2 Lokalplanens afgrænsning er formindsket med 5 ha

I henhold til den indledende beskrivelse i henholdsvis det fremsatte udkast (side 2) har lokalplanområdet et samlet areal på ca. 100 ha. I henhold til den vedtagne plan (side 4) er lokalplanarealet ca. 95 ha. Der er tale om en reducere af den vedtagne lokalplan med 5 ha i forhold til det fremsatte planforslag.

5.1.3. Arealet er ændret med 22,74%

Reduceringen af den vedtagne lokalplan med 5 ha i forhold til det fremsatte planforslag fordeler sig på tre delområder.

Af det fremsatte planforslag fremgår et estimat af de tre delområders areal (s 10-11). Her angives, at delområderne hver især vil få et areal på, henholdsvis Delområde I – ca. 44 ha, Delområde II – ca. 61 ha, og Delområde III – ca. 4,5 ha

Det samlede areal i det fremsatte udkast til lokalplan er således ca. 109,5 ha.

Det fremgår af den vedtagne plan at arealet på de tre delområder, er ændret (side 12-13) således at delområderne udgør henholdsvis Delområde I – ca. 43,4 ha, Delområde II – ca. 36 ha og Delområde III – ca. 5,2 ha.

Det samlede areal er nu ca. 84,6 ha, dvs. ca. 24,9 ha mindre end i forslaget. Reduktionen er således ikke blot de 5 ha, der kan ses i beskrivelsen, men reelt ca. fem gange mere. Ændringen udgør 22,74%, hvilket må betragtes som en omfattende ændring.

Det fremsatte planforslag

Delområde I – ca. 44 ha
Delområde II – ca. 61 ha
Delområde III – ca. 4,5 ha
I alt ca. 109,5 ha

Det vedtagne planforslag

Delområde I – ca. 43,4 ha (-0,6 ha)
Delområde II – ca. 36 ha (-25 ha)
Delområde III – ca. 5,2 ha (+0,7 ha)
I alt ca. 84,6 ha (-24,9 ha)

5.1.4. Byggemulighederne i delområde III er forøget med 0,35 ha

Det fremgår af planforslaget vedrørende delområde I og delområde III (side 12), at "*Lokalplanen fastlægger en samlet byggemulighed inden for delområdet på 200.000 m², som svarer til en bebyggelsesprocent på ca. 50 for delområdet.*"

Den vedtagne plan indeholder samme samlede byggemulighed (side 15) i delområde I og delområde II. Imidlertid har fordelingen af delområde I og III rykket sig i forhold til det fremsatte udkast, således at ændringen medfører, at byggemulighederne i delområde III er væsentligt øget i forhold til det fremsatte udkast.

Det fremsatte planforslag

Delområde I – ca. 44 ha med maksimal bebyggelsesprocent på 50% = 22 ha kan bebygges
Delområde III – ca. 4,5 ha med maksimal bebyggelsesprocent på 50% = 2,25 ha kan bebygges

Det vedtagne planforslag

Delområde I – ca. 43,4 ha med maksimal bebyggelsesprocent på 50% = 21,7 ha kan bebygges (-0,3 ha)
Delområde III – ca. 5,2 ha med maksimal bebyggelsesprocent på 50% = 2,6 ha kan bebygges (+0,35 ha)

5.1.5. Krav til vejbetjening er væsentligt ændret – delområde I og II

En anden ændring ses under afsnittet "Veje, stier og parkering". I det fremsatte udkast (s. 14) findes følgende løsning til vejbetjeningen af det nye havneområde: *"Delområde I og II sikres med hegn og vejtilslutningerne giver adgang til ISPS-gates (EU regler om maritim sikring mod terror), der fordeler den sikrede del af container- og godstrafikken til containerhavnen (delområde I) og flexhavnen (delområde II)."*

Det fremsatte planforslag

Ingen bestemmelser om alternativ adgangsvej.

Denne løsning udvides i den vedtagne plan, idet følgende tilføjes (side 17): *"Østhavnsvej er området eneste adgangsvej, og det er sårbart i tilfælde af, at én ulykke blokerer Østhavnsvej samtidig med, at en anden ulykke sker længere ude på havnen. Derfor er der fastlagt en bestemmelse om, at redningskøretøjer kan kunne sikres en alternativ vej gennem havneområdet, og komme forbi en eventuel spærret Østhavnsvej."*

Det vedtagne planforslag

Der indføres bestemmelse om, at der skal etableres endnu en adgangsvej til redningskøretøjer, såfremt Østhavnsvej er spærret.

Selvom etableringen af endnu en vej har et sikkerhedsmæssigt formål, er tilføjelsen endnu en væsentlig ændring i forhold til det fremsatte forslag.

5.1.6. Krav til vejbetjening er væsentligt ændret – delområde III

Endnu en ændring i afsnittet "Veje, stier og parkering" ses vedrørende delområde III. I det fremsatte planforslag (side 14) fremgår det, at *"Indenfor delområde III må der etableres yderligere forlængelse af Østhavnsvej, som muliggør vejbetjening af delområde II sydfra. Desuden giver vejen adgang til Aarhus BlueLine. De endelige placeringer og løsninger for disse tilslutninger forventes dog først fastlagt ifm. en efterfølgende byggeretsgivende lokalplan."*

Det fremsatte planforslag

Her præciseres det, at Østhavnvej må forlænges, så der kan etableres adgang til delområde II sydfra. Det præciseres samtidig, at vejen også kommer til at give adgang til Aarhus BlueLine.

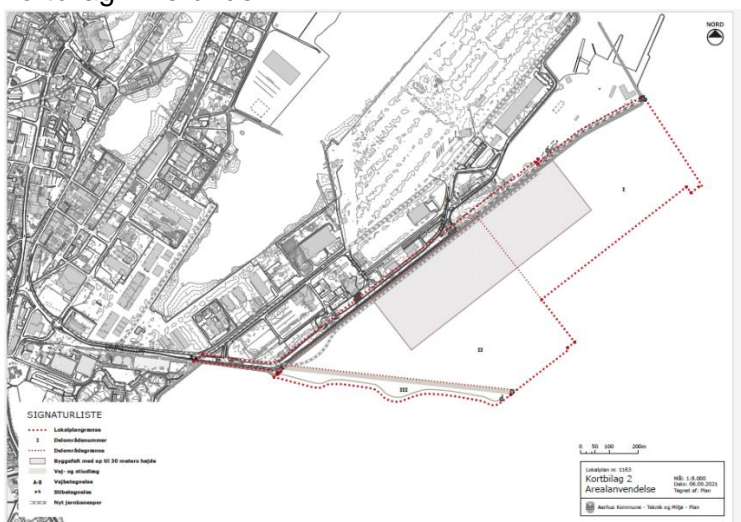
I det vedtagne forslag (side 17) er ovenstående formulering fjernet og i stedet fremgår nu: *"Indenfor delområde III må der etableres adgangsgivende vej til Aarhus BlueLine"*. En forholdsvis specifik beskrivelse af adgangsveje er nu fjernet og erstattet med en uklar bestemmelse. Det er en væsentlig ændring, idet der nu er åbnet op for helt andre adgangsveje, som offentligheden ikke har haft mulighed for at blive hørt om.

Det vedtagne planforslag

Her er bestemmelsen om forlængelse af Østhavnsvej fjernet. Bestemmelsen om en vej, der giver adgang til Aarhus BlueLine er bevaret, men det er ikke præciseret, hvor den etableres.

5.1.7. Uklart hvor ”stensætning” befinder sig og om stiforløbet skal bugte sig eller følge lokalplangrænsen – delområde III

I den fremsatte plan (side 24) fremgår følgende af pkt. 5.4 under ”Stier mv.”: ”Sti c-d skal anlægges som en sti for cyklister og gående med en bredde på mindst 5,0 meter. Stien skal placeres som vist i princippet på kortbilag 2.” Se kortbilag 2 herunder.

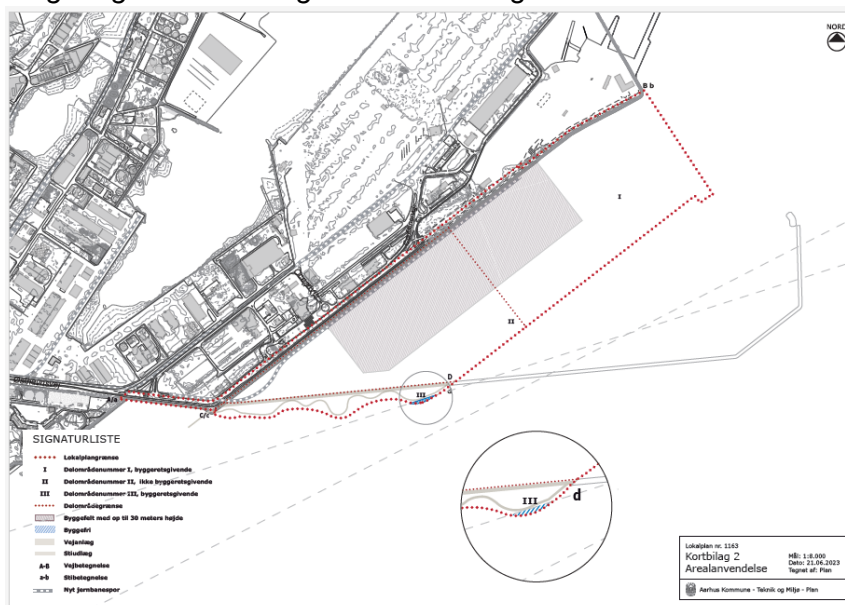
Det fremsatte planforslag

Her skal stien placeres som det fremgår af kortbilag 2. Stien flugter med lokalplangrænsen.

Det vedtagne planforslag

Stien flugter nu med ”stensætningen” i stedet for lokalplangrænsen, men skal samtidig ”bugte sig”. Den nævnte stensætning fremgår ikke tydeligt af kortbilag 2 eller af beskrivelsen i pkt. 5.4.

I den vedtagne plan (side 26) fremgår følgende under pkt. 5.4: ”Sti c-d skal anlægges som en sti for cyklister og gående med en bredde på mindst 5,0 meter med et tracé som vist på kortbilag 2. Stiens forløb skal omtrentligt følge stensætningen.” Se kortbilag 2 herunder.

Ifølge det fremsatte forslag skal stien flugte med lokalplangrænsen. Ifølge den vedtagne lokalplan, skal stien nu følge ”stensætningen”. Det fremgår ikke af kortbilag 2 eller pkt. 5.4 i den vedtagne lokalplan, hvilken stensætning der henvises til. ”Stensætningen” nævnes enkelte gange i andre sammenhænge i det fremsatte forslag, men visualiseres ikke. I den vedtagne plan er der indsat et

kortbilag 2B, hvor det kan ses, at den omtalte stensætning følger ydersiden af lokalplangrænsen. Se illustrationen i kortbilag 2B herunder.

Ifølge beskrivelsen i den vedtagne plan skal stien således også flugte med lokalplangrænsen. Det kan man ikke umiddelbart gennemskue af ordlyden under pkt. 5.4 eller kortbilag 2. Det fremgår samtidig af noten til pkt. 5.4 (side 26), at "stien skal sikre et bugtet forløb". Det er også et bugtet forløb, der er visualiseret i kortbilag 2 (og 2B). Bestemmelsen er derfor uklar i forhold til 1) hvor den omtalte stensætning befinder sig, og 2) om stien skal flugte langs lokalplangrænsen eller bugte sig inden for lokalplangrænsen. Det er derfor en væsentlig ændring i forhold til det fremsatte forslag, særligt fordi uklarheden ikke var der i det fremsatte forslag.

5.1.8. Etablering af midlertidig sti bag stensætning er en væsentlig ændring – delområde III

I den vedtagne plan (side 26) er følgende bestemmelse en tilføjelse, der fremgår af pkt. 5.5 under "Stier mv.": "Der skal etableres en midlertidig sti umiddelbart bag stensætningen. Stien skal kunne tilsluttes et kommende stisystem omkring Tangkrogen i punkt c. Når bagarealerne er opfyldt, skal den midlertidige sti fjernes og erstattes af en ny sti, som er reguleret af pkt. 5.4."

Vilkåret om, at den midlertidige sti skal ophøre, når "bagarealerne er ophørt" er ikke nærmere specificeret og derfor uklart.

Det er en væsentlig ændring i den vedtagne plan, at der først skal etableres en midlertidig sti.

Det fremsatte planforslag

Ingen bestemmelser om en midlertidig sti.

Det vedtagne planforslag

Der er indført bestemmelse om en midlertidig sti.

Det er uklart hvad der menes med, at bagarealerne skal være opfyldt.

5.1.9. Vedtagelser om terrænregulering er væsentligt ændret – delområde III

I afsnittet om "Terrænregulering" er der tilføjet en bestemmelse i den vedtagne lokalplans pkt. 7.2 (side 29), som ikke var med i det fremsatte udkast. Bestemmelsen lyder som følger: "*Området skal etableres som et naturligt kystlandskab med terrænforskelle i form af bakker og lavninger. Landskabet skal fyldes op til en maksimal kote på 8,2 og have en profil som vist i princippet på kortbilag 2C. Der skal dertil ske udgravninger til lagune.*" (s. 29, vedtaget)

Tilføjjelsen indfører nogle konkrete begrænsninger i forhold til reguleringen af terrænet. Begrænsningerne medfører, at der er tale om væsentlige ændringer af lokalplanens indhold i forhold til det fremsatte planforslag, der ikke forholdt sig til disse punkter.

5.1.10. Vedtagelser om bebyggelsens udseende er væsentligt ændret – delområde III

I det fremsatte udkast (side 30) fremgår det under pkt. 9.6, at "*Facader på bebyggelse o.l. skal fremtræde i neutrale farver som f.eks. lyse, gyldne eller grå nuancer. Farver med høj farvemætning og høj synlighed fra afstand, må alene anvendes for f.eks. at indramme et indgangsparti eller sætte fokus på en lav bygningsdel.*"

Bestemmelsen vedrører alene "bebyggelse", hvilket fremstår meget generelt.

I den vedtagne lokalplan er bestemmelsen ændret og er nu opdelt i kategorierne "Udsigtstårn" og "Øvrige bygninger" (side 33).

Om udsigtstårnet bestemmes følgende: "*Udsigtstårnet skal arkitektonisk fremstå som en let konstruktion med helt eller delvist transparente facader, f.eks. trælameller. Tårnet skal opføres med umalet træ som primært materiale. Tårnet skal placeres længst mod øst i delområdet som vist på kortbilag 2b.*"

Om øvrige bygninger anføres følgende: "*Bygninger skal have karakter af pavilloner og opføres med umalet træ som primært materiale.*"

Der er tale om væsentlige ændringer, da udseendet i det fremsatte forslag alene angav en ramme for farvevalg på bebyggelse. I den vedtagne plan er udsigtstårnets og øvrige bygningers materialevalg nu udspecificeret, idet der bl.a. henvises til "helt eller delvist transparente facader" og "umalet træ".

Det fremsatte planforslag

Ingen bestemmelser der regulerer terrænforskelle, maksimal kote eller udgravninger til lagune.

Det vedtagne planforslag

Der er nu en bestemmelse om, at området skal fremstå som et naturligt kystlandskab.

Der er indsat begrænsning vedrørende fyldning af landskabet.

Det fremgår nu, at der skal udgraves til lagune.

Det fremsatte planforslag

Der angives en ramme for farvevalg for bebyggelse, som skal beklædes i neutrale farver.

Farver med høj farvemætning/ synlighed fra afstand må kun bruges undtagelsesvis.

Det vedtagne planforslag

Der sondres mellem udsigtstårn og øvrige bygninger.

Rammen for valg af materiale og farve indsnævres, idet bygningerne nu bl.a. skal opføres i umalet træ.

5.1.11. Vedtagelser om sti og sigtelinje er væsentligt ændret – delområde III

I det fremsatte udkast til lokalplan (side 32) fremgår under afsnittet "Ubebyggede arealer, hegn og beplantning" af pkt. 10.8, at "Delområde III skal indrettes med en sti til gående og cyklister. Stiforløbet er vist som et forslag på kortbilag 2. Stiens forløb skal omtrentligt følge stensætningen."

Bestemmelsen suppleres af en note, hvoraf det fremgår, at "tilladelse til platforme gives af Trafikstyrelsen".

På side 13 i det fremsatte udkast fremgår det, at det er meningen "at der skal anlægges platforme, som giver mulighed for fiskeri og isætning af kajaker mm."

Der angives ikke noget om, hvordan platformene skal se ud, hvor mange der skal være og hvor de skal være. Der fremgår heller ikke noget af kortbilagene herom.

I den vedtagne lokalplan (side 35) er bestemmelsen nu ændret til følgende ordlyd: "Der skal etableres adgang fra stien til 4 bastioner og 3 udsigtspunkter på stensætningen som vist på kortbilag 2b."

"Platforme" er nærmere specificeret, idet de nu kaldes "bastioner" og "udsigtspunkter" i det vedtagne forslag. Det er også angivet hvor mange bastioner og udsigtspunkter der bliver, ligesom placeringen illustreres på kortbilag 2b. Se de røde markeringer på kortbilag 2b herunder:

Det fremsatte planforslag

Det angives, at der vil blive etableret platforme til bl.a. fiskeri og isætning af kajaker.

Det vedtagne planforslag

Det bestemmes, at der etableres 4 bastioner og 3 udsigtspunkter.

Der etableres tæt sammenhængende beplantning i en væsentlig del af delområde III.

Den planlagte lagune detailreguleres.

Der etableres specifikke begrænsninger i forhold til et "terrænmæssigt højdepunkt".

Der etableres et mindre område, der ikke må bebygges mm.

Afsnittet er i den vedtagne lokalplan (side 35-36) suppleret med fire tilføjelser. De lyder som følgende:

"10.9 Indenfor området markeret på kortbilag 2b, skal der etableres en tæt sammenhængende beplantning bestående af salt og vindrobuste træer og buske som f.eks. stilkeg, hvidtjørn, skovfyr, havtorn, slåen, klitrose, blågrøn rose og revling, samt salttolerante græsser og urter som f.eks. blæresmælde, engelsk græs, smalbladet timian, fliget vejbed, rundbælg, almindelige kællingetand og gul snerre.

10.10 Indenfor området markeret på kortbilag 2b skal der etableres en lagune med permanent vandspejl. Lagunen skal være minimum 1 meter dyb på det dybeste sted, og skal etableres med vandplanter, som naturligt forekommer på lavt saltvand.

Lagunen skal have forbindelse gennem stensætningen til det åbne hav.

Omkring lagunen skal der etableres ét eller flere terrasserede anlæg, som giver adgang til vandspejlet. Der må etableres broer og lignende passager over lagunen.

10.11 Indenfor området markeret på kortbilag 2b, skal der etableres et terrænmæssigt højdepunkt i op til kote 8,2, som skal have karakter af naturligt formet bakke eller klit.

10.12 Indenfor det på kortbilag 2 markerede område, må der ikke opføres bebyggelse, etableres oplag eller plantes høje træer."

Der er tale om en række meget væsentlige ændringer:

Platformenes **udformning og anvendelsesmåde** er nu meget konkret reguleret i pkt. 10.8 i forhold til det fremsatte forslag.

Det er bestemt i pkt. 10.9, at der skal etableres en **tæt sammenhængende beplantning** i et større område af området, herunder en række specifikke eksempler på hvilken type af beplantning. Denne bestemmelse var slet ikke nævnt i det fremsatte forslag.

Lagunen, der reguleres nøje i pkt. 10.10 i det vedtagne forslag, er alene meget overfladisk nævnt i det fremsatte planforslag (side 13). I det vedtagne forslag er lagunen meget konkret reguleret.

Der etableres en meget **specifik højdebegrænsning af terrænet** (op til kote 8,2) i pkt. 10.11 i det vedtagne forslag. Dette punkt er alene meget overfladisk berørt i det indledende afsnit i det fremsatte forslag (side 8). Selvom det nævnes, at det kan blive nødvendigt at øge de maksimale terrænkoter, er 8,2 over det dobbelte af de koter, der nævnes i det fremsatte forslag. Det ændrer således forslaget væsentligt.

Det er også nyt i det vedtagne planforslags pkt. 10.12, at der markeret **et mindre område, hvor der ikke må opføres bebyggelse, plantes høje træer mv.** Den specifikke udpegning af dette område er således nyt og en væsentlig ændring i forhold til det fremsatte forslag.

Der er således visse punkter offentligheden ikke har haft mulighed for at forholde sig til i det vedtagne forslag. Der er flere ændringer, hvor det ikke kan udelukkes, at de kan have konsekvenser for det omkringliggende miljø, idet ændringerne ikke indgår i miljørapporten. Det drejer sig bl.a. om tilføjesen af tæt sammenhængende beplantning og den nøje regulering af lagunen. Det ændrede pkt. 10.8 og de nye pkt. 10.9-10.12 udgør derfor væsentlige ændringer af det fremsatte planforslag.

5.1.12. Vedtagelser om håndtering af spildevand er væsentligt ændret

I det fremsatte planforslag (side 46) redegøres der for håndteringen af spildevand. Det fremgår, at den del af lokalplanområdet, der er placeret i byzone, håndteres i henhold til Aarhus Kommunes spildevandsplan, kloakopland O207. Dette fastholdes i den vedtagne plan (side 51).

Det fremsatte planforslag

Ingen regulering af håndtering af spildevand i søterritoriet.

I den vedtagne plan (side 51) redegøres der som noget nyt for håndteringen af spildevand, idet lokalplanområdet "i dag (er) en del af søterritoriet, og har ikke tidligere været udlagt som kloakeret område, jf. Aarhus Kommunes Spildevandsplan 2021-2026. Der skal derfor udlægges nye kloakoplande."

Det vedtagne planforslag

Nu reguleres håndtering af spildevand i søterritoriet. Der skal udlægges nye kloakoplande.

Disse kloakoplande mv. udlægges i Aarhus Kommunes Spildevandsplan 2021-2026, som er udarbejdet i forbindelse med den fremsatte plan. Det kan ikke udelukkes, at etablering af spildevandshåndtering i et havneområde vil kunne få miljømæssige konsekvenser for det omkringliggende havmiljø. Det er derfor en væsentlig ændring, idet det fremsatte planforslag ikke forholder sig hertil.

5.1.13. Vedtagelser om håndtering af overfladevand/regnvand er væsentligt ændret

I afsnittet om "Regnvand" under det fremsatte planforslag (side 47) er der også sket ændringer. I den vedtagne lokalplan (side 51) benævnes afsnittet "Overfladevand" i stedet.

Det fremsatte planforslag

Illustration af dispositionsplan for håndtering af overfladevand på Yderhavnen. Håndtering af overfladevand fra eksisterende udløb er angivet med grønne pile. Håndtering af de nye områder på Yderhavnen er angivet med blå pile. Kilde: (Aarhus Havn, 2021).

I den vedtagne plan, er følgende tilføjet i det indledende afsnit: "Det forventes, at overfladevandet ledes gennem sandfangsbrønde og olieudskillere på visse udløbninger til havnebassinet."

Det er nu specificeret hvordan overfladevandet ledes til havnebassinet, hvilket ikke fremgik af det fremsatte planforslag. Det er således en væsentlig ændring i den vedtagne plan.

Det vedtagne planforslag

Principskitse for afvanding af eksisterende udløb og fremtidige udløb. Principskitsen stammer fra Spildevandstillæg nr. 4.

Illustrationen øverst th viser en detaljeret dispositionsplan for afvanding af det nye havneområde. Illustrationen nederst tv viser dispositionsplanen i henhold til det vedtagne forslag. Udover at illustrationen i det vedtagne planforslag er en noget forsimplet version i forhold til illustrationen i det fremsatte planforslag, er der ikke længere nogen markeringer vedrørende afvanding af

delområde II. Det er en væsentlig ændring, at der ikke længere fremgår nogen plan i forhold til afvandningen af delområdet.

De to grønne pile i det fremsatte planforslag viser hvordan de seks eksisterende udløb samles i to ledninger, der leder i hver sin retning (sydvest og nordøst). Disse to grønne pile er i det vedtagne forslag erstattet af en enkelt blå pil, der leder vandet mod nordøst. Ifølge beskrivelsen er der fortsat to ledninger, men forskellen er, at de nu leder vandet samme vej. Det kan ikke udelukkes, at det kan have konsekvenser for det omkringliggende havmiljø. Det er således også i den henseende en væsentlig ændring i forhold til det fremsatte forslag til lokalplan

5.1.14. Oplysninger om screeningsværktøj udeladt og er derfor en væsentlig ændring

I afsnittet "Miljøvurdering" i det fremsatte forslag (side 68) beskrives det, at Aarhus Kommune bruger et screeningsredskab (en tjekliste), som benyttes i forbindelse med vurderingen af, om en lokalplan har indvirkning på miljøet. Screeningsværktøjet beskrives herefter nærmere. I den vedtagne plan (side 74) er screeningsredskabet og beskrivelsen heraf under afsnittet "Miljøvurdering" udeladt, og det er derfor uklart, om samme "tjekliste" er anvendt i den vedtagne plan. Dette er derfor en væsentlig ændring i forhold til det fremsatte forslag.

Det fremsatte planforslag

Beskrivelse af screeningsværktøj (en tjekliste), der anvendes i forbindelse med miljøvurderinger i Aarhus Kommune.

Det vedtagne planforslag

Beskrivelsen af Aarhus Kommunes screeningsredskab er udgået.

5.3. Det vedtagne kommuneplantillæg er omfattende ændret

Af ændringer i Kommuneplantillæg 110 til Kommuneplan 2017, nævnes herefter følgende 3 punkter hvor planen er ændret:

- 1) I kommuneplanramme 040509ER, som er udlagt til havneaktiviteter og produktionserhverv som har havneformål, er der tilføjet højderegulering for kommende bebyggelse og anlæg. Højderegulering skal sikre, at der bygges højest centralt i området og lavest mod kajkanter og mod naturområdet mod syd.
- 2) Bestemmelser fra kommuneplanramme 040510ER flyttes til ramme 040509ER. Således at ramme 040510ER udgår som selvstændig ramme.
- 3) Desuden er der tilføjet regulering af den sydlige del af rammen, Aarhus Blueline, for at sikre en landskabelig bearbejdning, som slører indblikket til erhvervsområdet fra syd og som sikrer offentlig adgang til naturområdet.

Aarhus Kommune fremsendte den 6/1-2022 kommuneplantillægget om- udvidelse af Aarhus Havn i høring. I det følgende sammenlignes det fremsatte planforslag med det vedtagne forslag med

henblik på at dokumentere de omfattende ændringer, der godtgør, at der reelt foreligger et nyt planforslag.

Nedenfor redegøres for ændringerne mellem det fremsatte planforslag og det vedtagne forslag. Redegørelsen omfatter følgende afsnit:

1. **Kommuneplanens rammeområder reduceres med ca. 25,6 ha**
2. **Undtagelse vedrørende bygningshøjde i rammeområde 050409ER er tilføjet**
3. **Konkret fremgangsmåde for rensning af vand reduceret til alene at være et eksempel**
4. **Reduktion af eksisterende ramme 050302ER er en væsentlig ændring**

5.2.1. Kommuneplanens rammeområder reduceres med ca. 25,6 ha

Ifølge det fremsatte udkast (side 91) omhandler kommuneplantillægget **"tre rammeområder 050408ER, 050409ER og 050410ER og en udvidelse af området til havnerelaterede produktionserhverv (retningslinje 74)."**

I den vedtagne plan (side 192) omhandler kommuneplanen nu alene **"to rammeområder 050408ER, 050409ER samt en udvidelse af området til havnerelaterede produktionserhverv (Tema 3, Gearet til Storby, Byudvikling, Erhverv, Erhverv, retningslinje 6)."**

Kommuneplanens rammeområder er reduceret fra tre til to i den vedtagne plan.

"Retningslinje 74" i det fremsatte forslag har ændret titel, idet den er skiftet ud med "Tema 3, Gearet til Storby, Byudvikling, Erhverv, Erhverv, retningslinje 6". Det er uklart om det alene er titlen der er ændret eller om indholdet ligeledes er anderledes i forhold til det fremsatte forslag.

I det fremsatte forslag er der indsat en begrænsning for hvor meget bebyggelse der kan opføres inden for to af rammeområderne. Begrænsningen er 500.000 m² inden for rammerne 050408ER og 050409ER. Det angives, at rammernes areal udgør ca. 105 ha, hvilket **"svarer til en bebyggelsesprocent på ca. 50 for Yderhavnen som et hele"**.

Det fremsatte planforslag

Kommuneplanen indeholder tre ramme-områder fordelt på 105 ha.

I den vedtagne plan er begrænsningen reduceret til 380.000 m² bebyggelse inden for rammerne 050408ER og 050409ER. Rammernes areal er samtidig reduceret til 79,4 ha, hvilket fortsat **"svarer til en bebyggelsesprocent på ca. 50 for Yderhavnen som et hele"**.

Det vedtagne planforslag

Kommuneplanen indeholder nu blot to rammeområder fordelt på 79,4 ha.

Der er således tale om en reduktion på mere end 25 ha af kommuneplanens rammeområder. Reduktionen udgør en væsentlig ændring af kommuneplantillægget.

5.2.2. Undtagelse vedrørende bygningshøjde i rammeområde 050409ER er tilføjet

I det fremsatte planforslag (side 91) reguleres den generelle bygningshøjde, imens der er indsat en undtagelse, hvor der kan tillades byggeri i en højde på op til 30 meter.

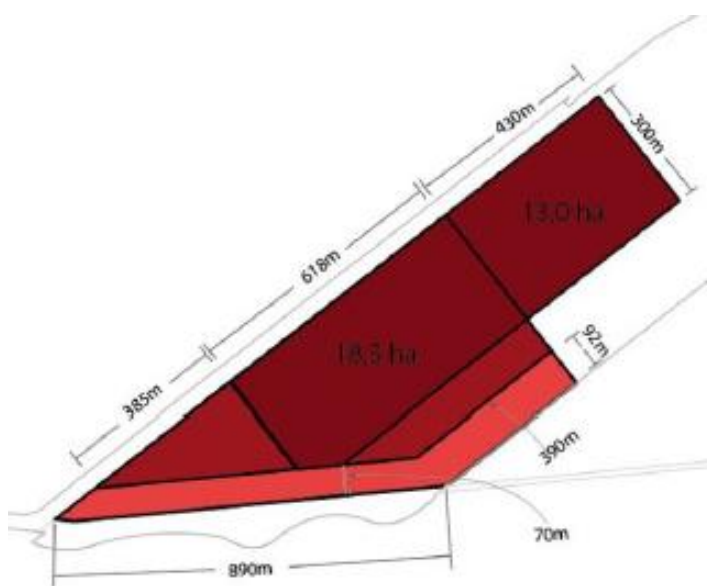
Under overskriften "Rammebestemmelser", "050409ER", "Supplerende bestemmelser", i det fremsatte forslag (side 96) er følgende afgrænsning vedrørende kajkanterne indsat: "Udpegningen understøtter et princip om at bygningshøjder aftager ud mod kajkanterne."

Det fremsatte planforslag

Bygningshøjden langs kajkanterne afgrænses alene ud fra et princip om, at højden aftaler ud mod kajkanterne.

Det vedtagne planforslag

Der er indsat en konkret begrænsning i forhold til hvor høje bygninger mod kajkanten må være.

I den vedtagne plan (side 196) er der indsat yderligere en undtagelse, hvorefter der "i et område mod kajkanten i ramme 050409ER" er indsat en maksimal bebyggeshøjde på 15 meter.

Under overskriften "Rammebestemmelser", "050409ER", "Supplerende bestemmelser" i den vedtagne plan (side 202) er afgrænsningen nu udvidet i forhold til det fremsatte forslag. Følgende bestemmelse er indsat: "Langs rammens sydlige og sydøstlige kanter, henholdsvis mod kajkanten og bag naturområdet Aarhus Blueline, er bygnings- og anlægshøjden maksimalt 15 meter."

Bestemmelsen om at begrænse bygningshøjden langs kajkanten til 15 meter illustreres med en lys rød farve i den vedtagne plan (side 200). Se billedet tv.

5.2.3. Konkret fremgangsmåde for rensning af vand reduceret til alene at være et eksempel

Ifølge det fremsatte planforslag (side 93), er kommuneplanens rammer ikke til hinder for, at målene vandkvaliteten kan opnås. Dette begrundes med, at *"overfladevandet ledes til havnebassinet via sandfang og olieudskiller, hvor igennem hovedparten af overfladevandet renses, og de koncentrationer af stoffer som kan hindre miljømålene for vandkvaliteten er lille."*

Det fremsatte planforslag

Der henvises til en konkret metode til rensning af overfladevand.

Der er tale om en konkret begrundelse for, hvordan målene for vandkvaliteten ikke påvirkes, idet der oplyses om en konkret fremgangsmåde.

Det vedtagne planforslag

Der henvises til samme metode til rensning af overfladevand, men det er nu blot et eksempel. Det åbner op for at der kan anvendes alternative metoder til rensning af overfladevand.

Ifølge den vedtagne plan (side 198), er den ovenstående begrundelse nu ændret. I stedet er begrundelsen nu, at *"på tidspunktet hvor Aarhus Kommune skal meddele udledningstilladelse, vil denne skulle gives i overensstemmelse med den på det tidspunkt gældende vandområdeplan, og der vil kunne stilles de vilkår som vil være nødvendige, for ikke at hindre målopfyldelse. Det kunne f.eks. være, at overfladevandet ledes til havnebassinet via sandfang og olieudskiller, hvor igennem hovedparten af overfladevandet renses, og de koncentrationer af stoffer som kan hindre miljømålene for vandkvaliteten er lille."*

Her er fremgangsmåden i forhold til at undgå påvirkning af målene for vandkvaliteten, der i det fremsatte planforslag ellers var meget konkret, reduceret til at være et eksempel. Det åbner mulighed for alternative måder at rense overfladevandet på, hvorfor det må betragtes som en væsentlig ændring i forhold til det fremsatte planforslag.

5.2.4. Reduktion af eksisterende ramme 050302ER er en væsentlig ændring

I den vedtagne plan (side 199) fremgår det, at *"den eksisterende ramme 050302ER reduceres, idet en mindre del af rammen tages med i ramme 050408ER. Rammebestemmelserne for ramme 050302ER er uændrede."*

Det fremsatte planforslag

Ramme 050302ER nævnes ikke.

Det er nyt i forhold til det fremsatte planforslag, der ikke berører øvrige rammer i forhold til 050408ER, 050409ER og 050410ER. Det er derfor en væsentlig ændring, idet ramme 050302ER ikke nævnes i det fremsatte forslag.

Det vedtagne planforslag

Ramme 050302ER reduceres. Det areal, der er reduceret, indgår i ramme 050408ER.

5.2.5. Tilsøring af delområde III ved hjælp af "landskabelig bearbejdelse" er en væsentlig ændring

I den vedtagne plan (side 203) er der indsat bestemmelse om "den sydlige del af rammen". Den sydlige del af rammen skal "bearbejdes landskabeligt, så indblikket til erhvervsområdet sløres set fra syd. Området skal udlægges med en bredde på mellem 50 og 100 meter, så et varieret naturområde og kystlandskab kan udvikle sig."

Der fremgår intet om landskabelig bearbejdelse af den sydlige del af rammen i det fremsatte forslag, og tilføjelsen udgør derfor en væsentlig ændring heraf.

Det er også nyt, at der i den vedtagne plan (side 203) angives, at der kan etableres "andre mindre bygninger som understøtter naturområde" i delområde III. Det er endnu en tilføjelse i forhold til det fremsatte planforslag, som bidrager til, at kommunalplantillægget er væsentligt ændret.

Det fremsatte planforslag

Ingen bestemmelser om tilsøring af delområde III.
Ingen bestemmelser om "andre mindre bygninger" i delområde III.

Det vedtagne planforslag

Indsat bestemmelse om landskabelig bearbejdelse af delområde III med henblik på tilsøring af erhvervsområde.
Indsat bestemmelse om, at der kan etableres andre mindre bygninger i delområde III.

6. Det planretlige hierarki

Det gøres foreløbig gældende

- At Planerne er i strid med **den nationale Havplan**, hvor området, der ønskes inddraget, blandt andet er udlagt til muslingeopdræt i havplanen
- At Planen er i strid med **vandrammedirektivet** på grund af planernes væsentlige påvirkning af kystvandet.
- At Betingelserne i planloven om planlægning i **kystnærhedszonen** ikke er opfyldt, idet betingelsen i planlovens § 5b, om at der "i ganske særlige tilfælde kan planlægges for bebyggelse og anlæg på land, som forudsætter inddragelse af arealer på søterritoriet eller særlig kystbeskyttelse" ikke er opfyldt. Navnlig bemærkes, at der er ikke undersøgte alternativer

Såfremt disse klagepunkter opretholdes, fremsendes supplerende begrundelse desangående

Med venlig hilsen

Louise Faber
Advokat, Ph.d.

Mail: faber@96318800.dk
Tlf: 22799535

Medsendte bilag

- Bilag 1** – 2023-08 Kommuneplantillæg nr. 110, offentliggjort som side 199-208
- Bilag 2** – 2023-08-10 Lokalplan nr. 1163, offentliggjort som side 1-198
- Bilag 3** – 2022-03-02 Miljørapport til planforslagene
- Bilag 4** – 2021-10 Miljøkonsekvensrapport
- Bilag 5** – 2022-01-06 Forslag til Lokalplan 1163
- Bilag 6** – 2022-10-07 Vedtægter for Danmarks Sportsfiskerforbund
- Bilag 7** – 2023-06-21 Vedtægter Beskyt Havmiljøet i Danmark
- Bilag 8** – 2019-11-16 Vedtægter Det Fælles Bedste
- Bilag 9** – 2023-01-25 aarhus.dk - Supplerende materiale til byrådet
- Bilag 10** – 2022-05-19 NY - Incentive, Beskæftigelsesanalyse
- Bilag 11** – 2023-01-xx NY - Aarhus Havn, Distributionscases
- Bilag 12** – 2022-08-31 NY, Rambølls, Analyse behov for havneudvidelse
- Bilag 13** – 2022-08-31 NY - Rambølls, Arealbehovsanalyse
- Bilag 14** – 2023-01-26 NY - HBS Economic, analyse alternativer til Yderhavnen
- Bilag 15** – 2023-01-26 NY, COWI CO2 i anlægsfasen og ved godstransport med og uden Yder-havn
- Bilag 16** – 2023-01-26 NY, COWI Underbilag 1 co2-i-anlægsfasen
- Bilag 17** – 2023-01-26 NY, COWI Underbilag 2, co2-i-anlægsfasen, med og uden grøn omst
- Bilag 18** – 2023-01-26 NY, COWI Underbilag 3, transportveje-for-godstransport
- Bilag 19** – 2023-01-26 NY, COWI Underbilag 4 co2-estimat-for-containertransport-til-spanien
- Bilag 20** – 2023-01-26 Ny, COWI Underbilag 5 co2-estimat-for-boxbay
- Bilag 21** – 0-alternativ, Ændringsforslag fra 5 byrådsmedlemmer
- Bilag 22** – 0-alternativ, Bilag 1 til ændringsforslag
- Bilag 23** – 0-alternativ, Bilag 2 til ændringsforslag
- Bilag 24** – 2023-04-26 Aarhus Byråd, debat om ændringsforslag
- Bilag 25** – 2023-08-10 Offentliggørelse af Lokalplan nr. 1163
- Bilag 26** – 2023-03-31 Byrådsindstilling om miljøvurdering, VVM-tilladelse